Символ відновлення та переродження, сили здолання ворожого та хибного

ЧОРНЕ СОНЦЕ

16.04.2016
№31

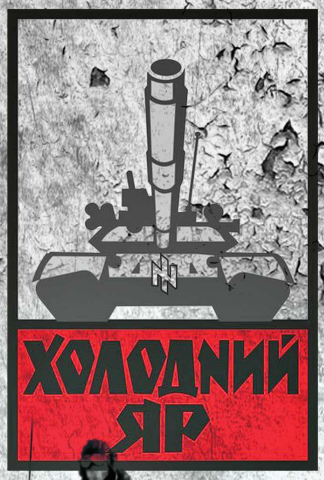

“Ми намагались спланувати операцію в Маріуполі так, щоб якомога менше людей постраждало. Із завданням цим справились” - Душман, командир танкового батальйону полку АЗОВ

ВИДАННЯ ПОЛКУ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ “АЗОВ”

"Спартанська" сотня нашого полку. Історія виникнення новацької IV сотні АЗОВу

Не так давно до трьох сотень, що вже існували в полку, додалася четверта, "Спартанська". Звідки ж вона взялася і яка її історія?

Рота була утворена на основі колишньої "Вартової чоти", що розташовувалася на базі в с. Урзуф. Оскільки задачами "Вартової чоти" (або "Роти охорони") були забезпечення фізичного захисту казарм, вантажів та конвоїв полку, а також охорона блокпостів, брати безпосередню участь у бойових діях хлопцям доводилося доволі рідко, не кажучи про те, що до Вартової потрапляли ще вчорашні рекрути, що тільки-но пройшли курс молодого бійця і очікували переводу до бойового підрозділу (на кшталт однієї з вищезаначених сотень, мінометного дивізіону, автороти, тощо). Тому і самі рекрути прагнули якомога швидше полишити Урзуф, що став для них подобою "чистилища", в якому вони набували ази військової справи – тепер, на відміну від Атеку, зі справжньою зброєю, стрільбою, та інструкторами, що мають неабиякий досвід бойових дій.

Тепер же 4-та сотня під керівництвом друга Гатті гордо носить назву взірцевої. І не дарма – на спортивних змаганнях як всередині полку, так і поза ним її бійці стабільно посідають перші місця; щоденні тренування в повній амуніції (а разом з ними і виїзди на полігон для відточування набутих навичок) не дають забути запах пороху, а слова "дисципліна" та "порядок" для них – не порожній звук.

До речі, спортивними досягненнями "спартанці" завдячують нещодавно відбудованій тренажерній залі, в якій наявні як тренажери для класичного бодібілдінгу для бажаючих підтримувати себе в гідній бійця фізичній формі, так і спорядження для популярного сьогодні крос-фіту. А також спеціальне покриття і мати для тих, хто прагне опанувати класичні бойові мистецтва.

Окрім фізично і морально загартованих, добре натренованих бійців, що були перевірені чисельними бойовими виїздами, сотня має на своєму балансі легкові автомобілі, а також бронемашини "Козак" вітчизняного виробництва, що слугують платформами для важкого озброєння – гранатометів та крупнокаліберних кулеметів, операторів для яких тренують в самій сотні. Так само як і представників інших спеціалізацій – снайперів, кулеметників, медиків, та багатьох інших.

На сьогоднішній же день велика частина рекрутів, що вже чули про "спартанців" воліють потрапити саме до цієї роти з-поміж усіх інших. І в них є на те всі причини – четверта сотня і справді посідає гідне місце серед інших підрозділів полка, ставши взірцем дисциплінованості, тренованості та сміливості.

Тічер

Нові відзнаки АЗОВу

З розростанням підрозділу до полку та ускладненням його структури виникла потреба творити власну "азовську" ієрархію. Бійці без досвіду служби на офіцерських посадах та без офіцерської освіти в боях проявили себе хоробрими та вмілими командирами. Для того, щоб візуально відрізнити старшин від рядових в полку була створена внутрішня система відзнак. Виглядає вона як зелений шеврон, який боєць носитиме на правому плечі. Про потребу творення внутрішньої ієрархії розповідає хорунжий Змій.

Збільшення чисельності полку призводить до збільшення кількості людей, що займаються командними справами. Не тільки командири батальйонів і рот, дивізіонів, а й офіцери, що займаються тиловим забезпеченням. Також утворені штаби кожного батальйону зі штабними офіцерами. З'явилася потреба якось розрізняти командний склад.

Ми не хотіли використовувати систему відзнак української або якоїсь іншої армії, адже ми тоді нічим від них не будемо відрізнятися. Також у нас звання не завжди відповідає посаді. Потрібно відзначати саме посаду людину, адже у нас молодші лейтенанти можуть командувати або не командувати підрозділами.

Ця відзнака має носитися на правому плечі. Дехто з бійців носить там шеврони свого підрозділу, але завдання командира знайти цим шевронам нове місце – наприклад посунути нижче офіцерської відзнаки.

Ті відзнаки, які вже є – це не повний перелік, ми і далі розвиватимемося в цьому напрямку. Ми отримаємо досвід від запровадження та ефективності використання цих відзнак. За основу брали відзнаки армії УНР, загонів УПА та інших українських військових підрозділів. Намагалися використати найбільш мінімалістичні та раціональні елементи.

Українська армія перейняла систему відзнак у радянської армії, а радянська в російської. Ми хочемо розірвати цю традицію і показати, що ми є українською армією.

В АЗОВі існує своя система вітань, яку бійці засвоюють ще під час вишколу. Але з незрозумілих для мене причин, після потрапляння на базу ці вітання забуваються і створюється досить демократична атмосфера між бійцями та командирами. Це неправильно, адже вітання сприяють дисципліні, коли бійці висловлюють повагу офіцерам.

Система вітань йде своїм корінням в традиції, що існували в інших українських мілітарних формуваннях. Також ми використовуємо вітання, які існували в організації "Патріот України". Там була певна специфіка організаційних вітань, обрядів і шикувань. Це перекочувало в "АЗОВ" і тепер активно використовується у полку.

> *Після тривалих обговорень ми зрозуміли, що та система звань, яка існує в українській армії нам не підходить. У складі полку багато молодих хлопців, які не мають звань, але власною відповідальністю, знаннями, навиками набутими на війні довели, що вони можуть займати сержантські і офіцерські посади, не маючи відповідного звання. Тому, виходячи з цієї ситуації ми вирішили прив'язатися до посад, як це було в РККА до 1928 року. Нам не цікаві вислуга та кадрова політика – нам потрібні люди на своїй посаді, а не носії сержантського і офіцерського звання. Надалі будемо ускладнювати цю систему, виходячи з потреб підрозділу.*
>
> *Начальник штабу полку АЗОВ Борисфен*

Знаки розрізнення носити у наступному порядку:

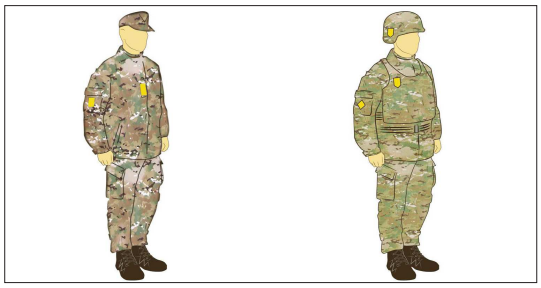

ПІДСТАРШИНИ
унтер-офіцери / сержантський склад

Десятник
командир десятку (відділення)

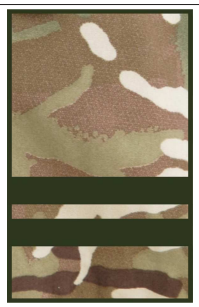

Чотовий
командир чоти (взводу)

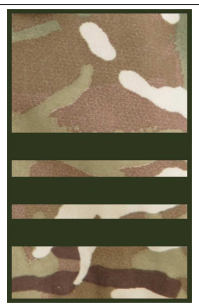

Сотник. Сотенний отаман
командир сотні (роти)

СТАРШИНИ
офіцерський склад

Курінний отаман
командир куреня (батальйону)

Полковник. Полковий отаман
командир полку

Головний Провідник

Душман:

Ми намагалися завжди все робити якісно і професійно. Саме професіоналізм – головний принцип АЗОВу"

Не таємниця, що справжньою міццю полку АЗОВ є танковий батальйон "Холодний Яр". Початком історії його існування став березень 2015 року, але ідея створення окремого підрозділу танкістів з'явилася у його майбутніх командирів задовго до офіційної появи. З березня 2015 року полк отримав свої перші танки, і це дозволило заявити азовським танкістам про себе як про повноцінний бойовий підрозділ з особистою важкою бронетехнікою. Сьогодні нам вдалося поспілкуватися з командиром "Холодного Яру" Душманом.

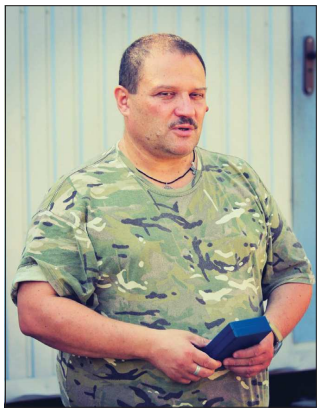

– Душмане, розкажи як командир танкового батальйону, яку роль відіграють танки на полі бою і коли вони застосовуються?

Танк – потужна добре захищена бойова машина, яка озброєна 125 мм гарматою, кулеметом ПКТ і крупнокаліберним кулеметом НСВТ. Сам набір озброєння і наявність на цій машині броні підказує, що це основна ударна сила сухопутних військ взагалі й АЗОВу зокрема. Танк застосовується як протитанковий засіб, як засіб наступальний та оборонний. Власне, в будь-якому виді бою танк застосовується. Ми застосовуємо танки так само під час спецоперацій. Це ноу-хау АЗОВу. Нами танки застосовувалися під час оборони Широкиного після 3 березня і до самого кінця. До виводу з передової АЗОВу.

– Які відчуття виникають у тебе як командира при управлінні всією цією міццю?

Тепер це наша професія. Ми намагалися завжди все робити якісно і професійно. Професіоналізм – це головна мета АЗОВу. Ми намагались спланувати операцію в Маріуполі так, щоб якомога менше людей постраждало. У нас вийшло. Так само ми діяли в Іловайську, при обороні Маріуполя, під час наступу російської армії торік у вересні, коли ми захищали Широкине, його звільняли. Ми вивезли всіх мирних жителів. Всіх, хто хотів виїхати і погодився виїжджати. Ми намагалися потім не завдавати шкоди тим, хто залишився. Старалися так завдання виконувати, щоб своїх людей не втрачати. Тобто, професіоналізм завжди був у нас головним критерієм всієї діяльності.

– Якими критеріями та якостями повинні володіти ті хлопці, що вступають до лав танкового батальйону?

Зрозуміло, намагаємося брати людей розумних. Хоча б з середньою спеціальною освітою. Не хочу сказати, що ті, хто не мають освіти, нерозумні, але головне у нас – щоб людина мала освіту. Крім того, вона повинна бути колективістом, повинна бути сміливою. Тому що, якщо хтось запанікує в екіпажі, – вийде з ладу весь екіпаж. Є також об'єктивні якості: нам не підходять хлопці дуже високі, люди, які мають хоч навіть і приховану клаустрофобію – в танку місця небагато. Сміливі, розумні, технічно грамотні люди. Ми намагаємося відбирати хлопців, які вже були пов'язані в своєму житті професійно з технікою і далі навчаємо тут. Багато з них інженери, закінчували технікуми. Або двигунобудівельники, або фахівці з експлуатації автотранспорту, порізному.

– Яке місце повинні займати ідеологія, патріотизм і бажання боротися за свою землю у тих, хто приходить у танковий батальйон?

Людей, які цими якостями не володіють, ми не розглядаємо взагалі.

– Наскільки охоче жителі прифронтових міст йдуть з бійцями АЗОВа на контакт?

Складно сказати з приводу всіх регіонів. Ми зустрічали різне ставлення, і воно змінювалося з часом. Наприклад, у травні 2014 року було багато людей, які не розуміли навіщо ми тут, зустрічали нас вороже. Я думаю, що тоді було близько половини населення налаштовано так. Все-таки тут завжди дивилися, в основному, російське телебачення, і пропаганда діяла. Ну і з плином часу, чим далі ми йшли від 5 травня, з кожним днем ставлення змінювалося. Особливо воно змінилося за ті півтора місяці, поки в Маріуполі були ДНР і цей самий "рускій мір". Насправді не так змінили ми ставлення людей до себе, як це зробив за нас сам "рускій мір", який люди відчули на собі. Я б сказав, що нам не потрібно було робити нічого спеціально, ми просто вели себе так, як зазвичай.

– Як учасник тих подій, розкажи про перший бій АЗОВу, коли вам вдалося взяти у полон міністра оборони ДНР?

Це було півтора роки тому. Ми їхали в Маріуполь, нам поставили задачу допомогти захищати райвідділки міліції. Зокрема, Приморський районний відділок. Їх тоді "облягали", намагалися штурмувати, оволодіти зброєю. Було багато "туристів" з Росії, які цим займалися. Ми їхали зі сторони Бердянська, приблизно дві третини хлопців в якості зброї мали гумові палиці. Міліцейське таке оснащення. У них був захист на руках і ногах, були ці гумові палиці і все... нічого більше. Озброєні були буквально десяток наших хлопців. З озброєння були, в основному, помпові рушниці, які передбачалося використовувати тільки для самооборони. От якраз і знадобилася самооборона. За Мангушем у районі агробази на нас влаштували засідку. Було вісім осіб з автоматами і одним з кулеметом. Ми їхали на 3 автобусах: 2 маленьких бусах і одному "спрінтері". Два автобуси терористи практично знищили, зрешетили. За щасливими обставинами ніхто з хлопців не постраждав. Один автобус з основною масою хлопців розвернувся і поїхав, один проскочив засідку, вийшов з-під вогню і пішов на безпечну відстань. Мені ж і десятку, який був зі мною, довелося з автобуса вибиратися, бо він продовжувати рух не міг – там був розбитий двигун. Зі мною тоді був луганський десяток. На той час у нас все формувалося за таким земляцьким принципом. Були донецькі десятки, луганські десятки, харківські, київські... Ось тоді зі мною був луганський десяток. Ми сховалися: хто за автобусом, хто втік в придорожню канаву, і стали відбиватися. Вдалося вбити кулеметника. Як потім з'ясувалося з сепарських ресурсів – решта, що там були, теж були поранені. А ось цей міністр оборони хоч і не був поранений, але здався. Власне, так все і було.

– Азовські танки, в основному, прикрашені національною і державною символікою. Хлопці самі вибирають, як їх прикрасити?

Ну так. На одному з танків жираф сидить. Ми не проти, щоб хлопці самовыражались. Вони так піднімають собі настрій. На всіх танках прапори, на всіх щось намальовано. Азовська символіка у нас теж дуже популярна.

– Взаємодія танка і піхоти – наскільки це важливо?

Дуже важлива. Не можна сказати, хто кого прикриває. Піхота прикриває танк, а танк прикриває піхоту. Вони повинні взаємодіяти. Танк вразливий для протитанкових засобів. Піхота, неприкрита бронею, теж вразлива. Тому танк використовує гармату, крупнокаліберний кулемет, кулемет ПКТ, що займається знищенням вогневих засобів противника. Піхота особливо стежить за тим, щоби по бронемашині не працювали протитанкові засоби. Це важливо, оскільки поле зору командира і навідника обмежене. Піхота в цьому плані бачить більше. Її завдання – вчасно вказати мету і прикрити танк від протитанкових засобів. У Широкиному це правило діяло неухильно, тому ми практично не несли великих втрат у піхоті. В нас були поранені, в основному, в результаті артилерійських обстрілів. І ми не зазнали втрат у танках взагалі.

– На твою думку, наскільки потрібні польові навчання, які проводяться для АЗОВу?

Навчання побудовані так, щоб усе відбувалося в умовах, максимально наближених до бойових, де офіцери, а в нас вони командири (танкової роти, командири взводів) усі мають бойовий досвід. Командир роти має за спиною багаторічну службу в танкових військах. Тому вони вміють це робити – наближати умови навчань до бойових, до умов бою. Для хлопців це дуже корисно, тому що прийшло багато людей, які не брали участь у бойових діях. І для них це важливо. Для тих, хто брав участь у бойових діях теж, адже ми не проводили наступальних операцій. Все це треба постійно відпрацьовувати, відновлювати навички, закріплювати їх. Тому будь-які навчання корисні. Ми будемо проводити навчання при першій же можливості. Жодну можливість вчитися ми не упустимо.

– Наостанок питання трохи абстрактне: наскільки професія танкіста складна?

Я не знаю простих професій в армії. Звичайно, дії танкіста і умови, в яких воює танкіст, відрізняються від того, чим займається піхота. Але я б не сказав, що у піхотинця робота простіше чи складніше. У всіх своя специфіка. Наші хлопці, принаймні, більше половини воювали в азовській піхоті, потім вирішили стати танкістами, і вони все це дуже добре розуміють...

Лада, Нава

На озброєнні в АЗОВа

Знаряддя війни

Зброя постійно розвивається, тож тому, хто прагне отримати перемогу з меншими втратами варто йти в ногу з прогресом. Українська армія озброєна переважно старими, ще радянськими зразками стрілецького озброєння, проте все частіше в лавах ЗСУ та НГУ можна побачити й сучасні моделі, як вітчизняних так і закордонних виробників. То чим же воює АЗОВ?..

Розібратись в цьому питанні нам допоміг зброяр полку АЗОВ – друг Шиш. Він розповів, оскільки з 2015 року АЗОВ входить до складу Національної гвардії України, то стрілецьку зброю, а також і техніку, полк отримав відповідно до штатного озброєння НГУ. Піхотні підрозділи АЗОВу озброєні пістолетами, пістолетами-кулеметами, гладкоствольними рушницями, штурмовими гвинтівками, кулеметами, снайперськими гвинтівками, під ствольними гранатометами, АГСами та РПГ. Озброєння переважно радянське, проте є зразки від вітчизняного виробника, вінницького заводу "Форт".

Озброєння АЗОВу:

Пістолети: на озброєнні стоїть радянський пістолет Макарова (ПМ) та український Форт 14, обидва калібру 9мм.

Пістолети-кулемети: Форт 224 в калібрі 9*19мм.

Пістолет-кулемет – це компактна особиста стрілецька зброя безперервного вогню, в якій використовується пістолетний патрон. Є незамінним в умовах міста на дальності до 200 м.

Гладкоствольні рушниці: Форт 500, 12 калібру з ручною перезарядкою. Є можливість встановлення спеціальних насадок на ствол для вибивання дверних замків та метання газових гранат. Зверху на ствольній коробці розташована планка Пікатінні, що дає можливість встановлювати додаткове обладнання.

Штурмові гвинтівки: на озброєнні в АЗОВа стоять автомати Калашникова різних модифікацій під два види набоїв – 5.45х39 та 7.62х39. Також є більш сучасні Форт 221 і Форт 224 під набій 5.45х39, які відрізняються довжиною ствола.

Кулемети: АЗОВ озброєний радянськими РКК і КК та українського виробництва КМ і легким кулеметом Форт 401.

Снайперські гвинтівки: радянські СГД та українського виробництва Форт 301 калібру 308 Winchester (7,62х51мм).

Для боротьби з легкою та броньованою технікою АЗОВ має РПГ-7, РПГ-18, РПГ-22 і РПГ-26. Також на озброєнні стоять АГС та ГП-25. До підствольних гранатометів є стандартні постріли та стрибаючі, які після удару в землю підскакують і вибухають в повітрі, що призводить до більшого ураження супротивника уламками.

Не дивлячись на те, що в підрозділи НГУ, зокрема і в АЗОВ, постачають сучасну українську зброю, основними все ще залишаються зразки радянського виробництва. За словами зброяра Шиша, бійців легше навчити користуватись старою зброєю. "Пояснення просте – вона міцніша, не боїться ударів та недбалого поводження, яке часто спостерігається у новачків, адже вони ще не мають достатнього досвіду володіння зброєю. З автоматом Калашникова легше поводитись і він набагато простіший в експлуатації та не потребує спеціального навчання". Натомість зброя виробництва заводу Форт є значно вибагливішою в догляді та обслуговуванні. Необхідно витратити багато часу, щоб навчити бійця користуватись таким озброєнням. Тому зразки більш сучасної зброї знаходяться у найбільш підготовлених бійців та в спеціалізованих підрозділах – "Так наприклад гвинтівка Форт 221, яка за конструкцією схожа на СГД, проте у неї кращий ствол. Відповідно краща і кучність стрільби, що забезпечує можливість ураження супротивника на більшій дистанції. Крім того, 221-а оснащується кращим прицілом, з яким зможе працювати лише досвідчений стрілок. Фортівські гвинтівки переважно отримують снайпери, що діють у снайперських парах, а також найбільш підготовлені стрілки в лінійних ротах. Всі інші користуються СГД, яка також є доволі непоганою зброєю" – зазначає зброяр Шиш.

Пістолет-кулемет Форт 224 є вузькоспеціалізованою зброєю, що використовується в підрозділах, які виконують охоронну функцію чи конвоювання. При виконанні таких місій потрібно мати при собі компактну та швидкострільну зброю, яка може забезпечити ефективний вогонь на коротких дистанціях в обмеженому для маневру просторі. Проте через використання пістолетного набою Форт-224 є ефективним лише в ближньому бою. Тож у лінійних підрозділах використання такої зброї є недоцільним.

Основною одиницею озброєння в полку АЗОВ є АКМ та АК-74 і їх модифікації калібру 5.45 та 7.62мм. Проте, за словами Шиша наразі є вірогідність того, що НГУ буде переходити на калібр 7.62 тому, швидше за все, зброя калібру 5.45 буде вилучена та замінена. Це дозволить вийти на використання єдиного типу набоїв та збільшить взаємозамінність на полі бою. 7.62 є більш стабільним набоєм, який, на відміну від 5.45, менше рикошетить та має більшу пробивну здатність. Також використання цього набою не заважатиме переходу на новіші типи озброєння – "Форт виробляє штурмові гвинтівки калібру 7.62х39, тому якщо ми будемо переходити на цей калібр, то завод-виробник зможе забезпечити НГУ достатньою кількістю озброєння" – зброяр Шиш.

Продукція заводу "Форт", що поступає на озброєння до підрозділів НГУ, за оцінками Шиша, є достатньо сучасною та відповідає новітнім тенденціям у розвитку стрілецького озброєння. Наприклад на пістолетах-кулеметах та штурмових гвинтівках ручка затвору знаходиться зліва, щоб було зручно стрільцю-правші. Перемикач запобіжника розташований над великим пальцем стріляючої руки. Крім того, є можливість встановлення різноманітних опцій без заміни частин зброї, бо вона виготовляється з планками Пікатінні. Також ці зразки озброєння вже з заводу комплектуються коліматорними прицілами.

Переоснащення стрілецьких підрозділів новітньою зброєю вже розпочато, тепер головне – не скидати обертів та готувати людей воювати більш сучасним озброєнням з більшою кількістю опцій та можливостей.

Нікополь

Дорослі іграшки

Пістолети:

огляд короткоствольної зброї

Пістолет у сучасній війні – це запасна зброя останнього шансу. Пістолети застосовують, коли в основної зброї закінчились набої, а перезарядитись немає можливості. Також він використовується, як основна зброя під час спецоперацій в умовах обмеженого простору. Ми познайомимо вас із закордонними аналогами наших ПМ, АПС та Форт.

Glock 17

Без сумніву один з кращих, а, може й найкращий пістолет для військових. Розроблений австрійською компанією Glock, завдяки своїй міцності та надійності вважається кращою запасною зброєю в світі. Цікавим є те, що корпус цього пістолета виповнений з надзвичайно міцного та термотривкого (до 200 °С) пластику, що значно зменшує його вагу. На пістолетах Glock 17 немає запобіжника в класичному його розумінні, проте є три автоматичних запобіжники системи Safe Action, які роблять неможливим випадковий постріл. Це дозволяє зекономити час в реальному бою, а в ситуаціях, коли вільною або неушкодженою, є лише одна рука, Glock стає просто незамінним. Стоїть на озброєнні армії та поліції більш ніж 60 країн, таких як Австрія, Греція, Фінляндія, Франція, США, Бангладеш, Чехія, Норвегія, Португалія, Швейцарія, Великобританія, Швеція та інші. Glock також затверджено керівництвом НАТО, як один із основних зразків особистої зброї.

Характеристики:
Набій: 9х19 мм Парабелум
Довжина ствола: 114 мм
Загальна довжина: 188 мм
Вага неспорядженого пістолета: 620 грам
Вага спорядженого пістолета: 905 грам
Рукоятка: полімерний матеріал
Приціл: відкритий
УСМ: Safe Action
Магазин: 17+1 (стандартній), 19 або 33 набої
Початкова швидкість кулі: 375 м/с
Прицільна дальність: 50 м

Beretta M9

Італійська Beretta M9 – одна з найпоширеніших моделей пістолетів, що стоять на озброєнні армій та поліції багатьох країн світу, тільки в армії США їх більше 700 тисяч. Також цією зброєю користуються збройні сили та поліція Італії, Іспанії, Франції, ПАР, Перу, Алжиру тощо. Розмір, баланс та ергономіка – це ті фактори, що роблять цей пістолет надзвичайно зручним при стрільбі навіть при використанні набоїв +Р.

Характеристики:
Набій: 9х19 Парабелум
Довжина ствола: 125 мм
Загальна довжина: 217 мм
Вага не спорядженого пістолета: 944 грам
Вага спорядженого пістолета: 1162 грама
Рукоятка: пластикові накладки з гравіюванням
Приціл: відкритий, з білими крапками
УСМ: Подвійної дії
Магазин: 15+1 набоїв
Початкова швидкість кулі: 390 м/с
Прицільна дальність: 50 м

FN Five-seveN

Five-seveN – це тактичний напівавтоматичний пістолет, який був розроблений в 1998 році бельгійською компанією FN Herstal для використання силами НАТО. Він дуже легкий з містким магазином, слабка сила віддачі, а при використанні спеціального набою, з нього можна пробити бронежилет, що є дуже актуальним в зв'язку з тим, що все більше армій використовують особисті засоби захисту. FN Five-seveN – це серйозний, продуманий, надійний, функціональний та простий в користуванні пістолет. Набій 5,7х28мм однаково ефективний в ближньому та дальньому бою, а куля має виняткові вражаючі властивості. Пістолет трохи завеликий, проте дуже легкий, так що його носіння не завдасть незручностей. Стоїть на озброєнні в арміях та поліції 40 країн, таких як – Канада, Франція, Греція, Індія, Польща, Іспанія, США та інші.

Характеристики:
Набій: 5,7х28мм
Довжина ствола: 122мм
Загальна довжина: 208мм
Вага без набоїв: 589 грам
Вага з набоями: 744грам
Рукоїв'я: полімерний матеріал
Приціл: відкритий, з трьома точками
УСМ: подвійної або одинарної дії
Початкова швидкість кулі: 650
Прицільна дальність: 50 м
Магазин: 20+1

SIG Sauer P226

SIG Sauer P226 змагався з Beretta M9 на конкурсі за право постачати пістолети для армії США, але програв італійській компанії. Проте багато інших країн оцінили переваги цієї коротко ствольної зброї та взяли її на озброєння. Так Швейцарія, Великобританія, Фінляндія, Індія, Нова Зеландія, ОАЕ озброїли свої збройні сили цими пістолетами. P226 – це простий та надійний пістолет, який виробляється під два види набоїв 9х19 Парабелум та 40 S&W.

Характеристики:
Вага: 0,964 кг
Загальна довжина: 196 мм
Довжина ствола: 112 мм
Набій: 9х19 мм Парабелум / 40 S&W
Магазин: 10-20 / 10-15 патронів
Початкова швидкість кули: 350 м/с
Прицільна дальність: 50 м

QSZ-92 (CF-98-9)

QSZ-92 (CF-98-9) розроблений спеціально для китайської армії та виробляється в двох калібрах. Основний та більш масовий варіант, для рядового складу, 9мм Parabellum зі збільшеним зарядом, споряджений бронебійною кулею. Другий варіант, для офіцерів, під набій 5.8 мм. Цей пістолет був розроблений спеціально для боротьби з індивідуальними засобами захисту, які використовуються багатьма арміями світу. Пістолет має незначну віддачу, що навіть при швидкісній стрільбі демонструє високу точність та кучність. QSZ-92 стоїть на озброєнні в арміях Китаю, Бангладеш та Камбоджі.

Характеристики:
Набій: 5,8х21мм / 9х19мм
Довжина ствола: 111 мм
Загальна довжина: 190 мм
Вага: 0,76 кг
Магазин: 20 / 15 набоїв
Початкова швидкість кули: 350 м/с
Прицільна дальність: 50 м

Пістолет Макарова

9-мм пістолет Макарова – радянський самозарядний пістолет, прийнятий на озброєння Збройних сил та правоохоронних структур СРСР у 1951 році.

Пістолет Макарова (ПМ) призначений для ведення вогню в ближньому бою і є особистою зброєю офіцерського складу збройних сил і співробітників силових структур держави. В конструкції пістолета використана популярна схема німецького 7,65-мм "Вальтера" зразка 1927 р.

Автоматика пістолета діє на основі віддачі вільного затвора, виконаного у вигляді рухомого кожуха стовбура. Поворотна пружина затвора надівається безпосередньо на стовбур. Ударний механізм куркового типу С відкритим курком і двоперою бойовою пружиною, розташованою в рукоятці позаду магазину.

Спусковий механізм допускає ведення тільки одиночного вогню. Наявність самовзвода в конструкції дозволяє виробляти перший постріл, при наявності патрона в патроннику, без попереднього зведення курка. Це підвищує боєздатність зброї, не знижуючи безпеки його перенесення. Прапорцевий запобіжник у тильній частині затвора замикає одночасно курок і затвор з рамкою. Вимкнення запобіжника можна виробляти великим пальцем руки, що утримує зброю, тобто управління пістолетом може здійснюватися однією рукою.

Плоский однорядний магазин на 8 патронів розміщується в рукоятці. Після використання патронів затвор, з допомогою подавателя магазину і затворної затримки, зупиняється в крайньому задньому положенні. Для стрільби застосовуються патрони зі звичайними або трасуючими кулями.

Характеристики:
Маса – 0,733 кг
Довжина – 161,5 мм
Довжина ствола, мм: 93,5 мм
Ширина – 29.4 мм
Тип боєприпасу – 9?18 мм ПМ
Механізм – Вільний затвор
Дульна швидкість – 315 м/с
Прицільна дальність – 50 м
Максимальна дальність – 50 м (ефективна), 350 м (до якої зберігається вбивча дія кулі)
Тип боєпостачання – магазин на 8 патронів (на деяких російських моделях магазини на 10 чи 12 патронів)
Приціл – відкритий

Сторінку підготував Нікополь

Хрещена:

"Прекрасна робота – весь час стояти біля витоків життя"

Тетяна Петрівна, медик АЗОВу з добрим позивним Хрещена, майже все своє життя присвятила улюбленій роботі операційної сестри в пологовому будинку Києва. На її очах народжувалися нові життя, але вона не побоялася піти туди, де панують смерть і страх, щоб рятувати бійців власними зусиллями. Хрещена сьогодні розповідає про свій життєвий шлях і важливий вибір, що їй довелося зробити трохи більше року тому.

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ

"На Майдані була з 3 грудня 2013 року. 1-го була в "Марші мільйонів", 2-го чергувала, а 3-го прийшла в "Будинок профспілок" і запропонувала свої послуги. Мене відправили в "Жовтневий", і весь Майдан я пропрацювала там. Я ходила на роботу, відчерговувала добу, і весь вільний час була на Майдані. Була там до останнього, коли вже Майдан зовсім розформували.

Наприкінці зими-навесні перейшла на "Прорізну", оскільки там у "Жовтневому" зробили маленький медпункт. Була навіть в ці страшні дні – 18-22 лютого 2014 року. Також потрапила і в окупацію беркутівську у "Жовтневому". І перші вбиті вмирали у мене на очах. 3 людини у "Жовтневому". Активісти з важкими пораненнями кінцівок, яких ми відправляли до шпиталів Києва. Ось така коротка історія Революції.

Чому вплуталася в цю справу? Я ненавиджу, коли кривдять дітей. Коли побили дітей біля стели... Я не люблю політику. Молоді вирують – це їх справа. Але коли їх починають розмазувати по асфальту – я цього не можу стерпіти.

Сім'я поставилася дуже позитивно. Вони вдома співчували, поки мама і дружина на Майдані була". *(Сміється)*

ЗГАДКИ ПРО АФГАНІСТАН

Хрещена розповідає, що в її основній роботі були винятки. Наприклад, у 80-81 роках їй довелося побувати в Афганістані старшою операційною сестрою 73 гарнізонної поліклініки.

"Афганістан... Ну що там було? Така дивна війна була. Звісно ж, ми на патріотизмі. Нашу поліклініку сформували у госпіталі в Києві, і таким складом везли нас на потязі. Буквально до останнього цвяха, до останнього тампончика – все ми звідси везли, у афганців нічого не брали. Всі ліки, все обладнання. Була така поліклініка, ми знаходилися в 5 км від Кабула – просто в передгір'ях стояло наметове містечко. Я жила в наметах, і два кабінети у мене були в наметах. Прийом теж вівся. В основному, сестринський, але бувало так, що і за лікаря була.

Якось наш хірург поїхав вчитися, а призначили лікаря-ЛОРа замість хірурга. Заходжу до нього в намет – лежить – спекотно. "Іване Степановичу, у нас хворий" – "Так, так, так, Тетяно Петрівно". Пішла. Приходжу: "Іване Степаничу! У нас хворий" – "Ой, ну ви краще мене розумієте, ви там подивіться". Зрештою дійшло до того, що він заходить у намет, бачить, як я розкриваю абсцес, і каже: "Тетяно Петрівно, а ви не забагато на себе берете?" *(Сміється)*

Ну, служба та й служба. У військово-польових умовах по-справжньому. Так, я їздила з поліклініки у відрядження. Була тоді Вітебська десантна дивізія. Так, там ми приймали перших поранених. Видовище, звичайно, було жахливе, депресія три дні була, поки ми зрозуміли... Надивилися перебитих рук-ніг, поранень, несумісних з життям... І що саме підступне – ось ця перша партія поранених, це були наші. Хлопці собі сіли закурили під камінцем, а летіла вертушка, а там якісь вогники – і вони вдарили по хлопцях. Це були страшні поранення. Не афганські гвинтівки 18 або 19 століття, а були хороші великокаліберні кулемети. Ну, от я була десь пару місяців там, понадивилась на усіляке.

Потім приїхала додому, далі знову пологовий будинок – улюблена робота. Взагалі прекрасна робота – весь час стояти біля витоків життя. Мені здається, стимул чудовий, але це розумієш з роками".

НАЙЛЮДЯНІШИЙ МЕДИК АЗОВУ

"Після Майдану я знову була вдома, працювала, але душею я була тут. Ви ж розумієте, якщо ти вже цим хвора, то "там без мене їм гірше, їм погано". І через рік у мене з'явилася можливість влаштуватися сюди на роботу.

Я приїхала в АЗОВ 2 березня 2015 року. Вже річниця тут є. Мене сюди завезли, сказали, що хлопці їдуть на бойові, і дні на три-чотири, будь ласка, приїдь. І вже рік минув.

Вважаю, що я тут дуже потрібна була, тому я тут. Коли запитують: "І довго ти там сидітимеш?", я кажу: "Поки війна не скінчиться". Або поки не виженуть. *(Сміється)*

Тут я виконую, в основному, сестринську роботу. Коли був грип – я тут і лікарем була. Прийом був божевільний, втрат у нас немає. Ми дуже задоволені, навіть загордились собою. Тому що весь час кричала: "Ви ж до мене приходьте, якщо щось не так". Тут було все: і уколи, і крапельниці. Такий маленький госпіталь тут організувала. Пишаюся всім, що вдалося зробити на базі полку, що в Маріуполі.

Іноді доводиться якісь приймати рішення вище моєї компетенції лікарської. Іноді беру на себе таку відповідальність. Це не можна робити, але буває таке, що просто переконана, що треба.

Коли я позавчора йшла – хлопці тренувалися. Відпрацьовували дії навколо поранених, евакуацію з-під обстрілу. І я зрозуміла, яка була складна робота у наших "Тамарок-санітарок" у Другій світовій війні. Я бачила, як величезні чоловіки не можуть підняти на себе пораненого і зрушити з місця. Все-таки який подвиг цих дівчаток у минулій війні... Я була вражена.

Я люблю цих хлопців. Вони – мої діти. Я їх Хрещена. Я бачу повагу, відчуваю. А я їх просто люблю. Та, по суті, і всіх вас, діти мої. Як почався Майдан, як я полюбила вас пристрасно... Ви – це життя, наше майбутнє. Я побачила, що наша країна буде жити завжди, тому що є ви – абсолютно правильні діти України".

Лада

Гігієна бійця у польових умовах

Де б ви не знаходилися і який спосіб життя ви б не вели – гігієна є одна з найважливіших складових життя людини. Це запорука здоров'я, фізичного та естетичного стану людини. І перемоги, і поразки, і буденне, і глобальне – усе починається в солдата з основного – особистої гігієни.

Взуття. Здорові ноги – основа виживання. Щоб не натерти ноги, треба стежити за взуттям, особливо у вологих кліматичних умовах.

Берці або інше шкіряне взуття щодня необхідно змащувати (щоб довго служили). Крем можна замінити несолоним салом, жиром водоплавних птахів (риби), рослинним маслом. Найкраще дьогтем. Для цього треба знайти березу. Опустити в консервну банку шматок берести і нагрівати на вогні. Почне з'являтися темна рідина – це і є дьоготь. Змащувати взуття, очищену від бруду, обов'язково суху і бажано злегка нагріту на сонці або біля вогню.

Взуття потрібно просушувати обережно, так як при швидкій сушці (близько до багаття) воно може зіпсуватися, також, якщо мокре взуття залишити на морозі.

Способи сушки. Заповнюють взуття нагрітою галькою, піском, папером, сухим сіном, мохом, тирсою або колоссям дикорослих злаків – це сприяє сушці і перешкоджає деформації.

У крайньому випадку можна надягати вологі берці (черевики) на сухі шкарпетки. Краще носити взуття більшого розміру, щоб можна було вдягнути не менше двох пар шкарпеток. Теплий подвійний носок можна зробити, якщо покласти між парою шкарпеток суху траву, мох, целофановий пакет або пташине пір'я.

Одяг. Повинен бути чистим та сухим. Необхідно щодня витрушувати одяг, провітрювати його, сушити на сонці або біля багаття (оберігати від пропалювання).

Взимку потрібно особливо ретельно стежити за справністю одягу, утримувати його сухим і оберігати від пропалювання. Найбільш частою причиною зволоження одягу є сильне потовиділення. При його появі зніміть зайвий одяг (обов'язково зберігши верхній вітрозахисний шар), зменшіть фізичне навантаження, якщо є можливість. Обмундирування при тривалих діях, особливо в холодних кліматичних умовах, слід просушувати, вивішуючи у верхній частині притулку, попередньо витрусивши. При неможливості випрати необхідно білизну і одяг витрусити, а потім повісити на 1, 5-2 години на відкритому повітрі. Щоб в заметіль (хуртовину) до обмундирування не прилипав сніг і воно не намокає, рекомендується поверх одягати халати, накидки, виготовлені з парашутної тканини. Цим же забезпечується маскування.

Пам'ятайте, що:

– щільно прилеглий одяг зменшує зону нерухомого повітря навколо тіла і перешкоджає вільному кровообігу;

– Запрівання небезпечне, оскільки воно знижує ізоляційну здатність одягу, насичуючи повітря вологою. Коли волога випаровується, тіло охолоджується.

Попереджайте перегрівання, знімаючи частину одягу і розстібаючи її у шиї, зап'ясть і на грудях; – Руки і ноги охолоджуються швидше, ніж інші частини тіла, і на них слід звертати більшу увагу. Закривайте руки, наскільки це можливо. Руки можна зігріти під пахвами, на внутрішній частині стегна або на грудях. Так як ноги швидко пітніють, зігрівати їх важко. Краще носити взуття більшого розміру, щоб можна було вдягнути не менше двох онуч (шкарпетки). Теплий подвійний носок можна зробити, якщо покласти між парою шкарпеток суху траву, мох або пташине пір'я; – Найбільші тепловтрати відбуваються в районі голови. Ніколи не забувайте про хороше головному уборі.

У субтропіках, а також в середній смузі на болотах і в лісі жарким літом розвідник піддається нападу комах (комарів, оводів, гедзів, мух, ос, шершнів, мошкари і т. Д.). Тому він повинен мати:

– одяг такої міцності, щоби не рвався під час руху крізь густі зарості чагарнику і підліску;

– Сітку і рукавички для захисту від комах;

– Рукава і штанини, досить вільні для заправки їх в рукавички і в шкарпетки; Сітка-накомарник повинна бути світлою. Комарі і багато інших комах бояться світлого кольору, темні тони їх заманюють.

У пустельних і степових районах закривайте тіло і голову вдень. Носіть довгі штани і сорочку з довгими рукавами. Шматком матерії закривайте шию від сонця. Якщо необхідно викинути що-небудь з одягу, врахуйте, що в пустелі ночі холодні. Одяг повинен бути вільним. Знімайте його тільки в тіні, оскільки навіть відбите сонячне світло може викликати опік.

Витрушуйте пісок і комах з взуття і шкарпеток, навіть якщо для цього доводиться робити часті зупинки.

Не намагайтеся йти босоніж. Пісок може натерти ноги. Крім того, пересування босоніж по солончакам або бруду може викликати лужні опіки.

Щоденний догляд за шкірою і пальцями ніг. Нігті на ногах повинні бути підстрижені, щоб не заважати при ходьбі! Якщо тепло – після довгої, виснажливої ходьби опустити ноги на кілька хвилин в холодну воду.

З хворими ногами розвідник вже не розвідник, а тягар для інших членів групи. На війні через такого "інваліда" можна просто-напросто загинути всім. Один із засобів профілактики грибкових захворювань – щоденне протирання складок шкіри між пальцями ніг дезинфікуючим розчином: 0,5% марганцевокислого калію (марганцівки), 2-3% формаліну; мильною пастою, борною кислотою. Можна також пересипати складки шкіри розтертим в пил сухим грибом-трутовиком, пухом зніту (іван-чаю), мохом сфагнумом.

Мох сфагнум широко поширений на болотах, він має червоний або жовтий відтінок. Його рвуть, очищають від грубих нижніх частин стебла, віджимають руками і сушать на повітрі. Потім розтирають, щоб зробити якомога м'якше і ніжніше. Цей мох добре вбирає вологу і містить речовини, що вбивають мікрофлору гнійних ран, подряпин, порізів.

Якщо ноги все ж виявилися стертими, треба простромити шкірні бульбашки з рідиною продезінфікованою голкою, видавити чистими руками рідину і, не зриваючи шкіру, змастити уражені місця маззю Вишневського або синтоміциновою маззю. Потім накласти зверху м'яку прокладку-тампон і забинтувати (або заклеїти лейкопластирем). Потертості, що кровоточать обробляють марганцівкою або борною кислотою, потрійним одеколоном (трохи розведеним кип'яченою водою) і присипають стрептоцидом. До речі, про прокладки. Бажано мати в своїй індивідуальній аптечці кілька жіночих гігієнічних пакетів, наявних сьогодні в продажі всюди. Багато зразків таких пакетів дуже зручні для використання в польових умовах в якості перев'язувальних засобів і тампонів. Особливо при потертості ніг, плечей або в районі промежності.

Шлунково-кишкові захворювання. Найбільш поширеними захворюваннями є пронос, харчове отруєння та інші кишкові розлади.

Необхідно: не пити сиру воду. Перед вживанням води, розвести в ній дезінфікуючу таблетку або прокип'ятити. Якщо прокип'ятити воду не можна, кинути в неї кристали перманганату калію, пантоцид, таблетки або порошок активованого вугілля. Знезаражують воду бузина, кора верби, листя бузку, черемхи.

Гігієна харчування

Не гризіть нігті! Не вживайте їжу брудними руками (як мінімум, ретельно обтирають руки перед їжею чистою сухою травою або листям). Захищайте їжу і воду від мух та інших комах, своєчасно видаляйте харчові недоїдки та відходи. Уникайте вживання в їжу необроблених і неякісних продуктів (недостатньо проварених, непросмажених, немитих гарячою водою, підгнилих, покритих цвіллю) Харчове отруєння, дизентерія в польових умовах означають зрив бойового завдання і, цілком ймовірно, від сильної інтоксикації навіть загибель бійця.

Необхідно знати!

Зуби. При відсутності зубної пасти можна чистити товченим деревним вугіллям (з липи), до нього наточити висушені і подрібнені листя м'яти. Можна використовувати харчову сіль з водою.

Зубна щітка – з гілочок ялини, сосни або зі свіжої гілочки липи або осики. З одного боку розщепити гілочку на дрібні частини, розжувати. Нею і чистити. Можна чистити зуби пальцем, заодно масажувати ясна. Після їжі полоскати рот, якщо є питна вода.

Мило. Якщо його немає – можна знайти замінники в природі.

Собаче мило або мильнянка – невисока (30-50 см) рослина сімейства гвоздикових, довгасті листя і білі квіти, зібрані на вершині стебла пучками по п'ять – сім штук

Якщо корінь мильнянки, висушений і подрібнений, змішати з водою, вийде піна (токсична, всередину не вживати).

Гриб-трутовик (внутрішня частина), росте на стовбурах модрини.

Ягоди бузини. Не дають піни, але добре відмивають бруд.

Глина – прати, а також можна митися (води досить треба для полоскання).

Білий попіл від згорілих дрів вимочують у воді. Луг переходить з попелу у воду. Воду використовувати для прання (так наші предки прали).

Не забувайте про спину!

Розвіднику доводиться нести на собі десятки кілограмів вантажу: зброя, боєприпаси, вибухівку, продовольство, прилади (наприклад, радіостанцію або відеокамеру), спорядження.

Тому треба якомога ретельніше підганяти до тіла ремені, пряжки, рюкзак, підсумки і все інше. Доцільно "посилювати" обмундирування в області плечей і шиї спеціальними накладками зверху і підкладками зсередини (можна підшивати згадані вище жіночі прокладки). На кожному великий привалі перевіряйте стан своїх плечей. Заходи профілактики щодо них ті ж, що і для ніг.

При перенесенні вантажів правильно заповнюйте рюкзак (ранець): дрібні предмети потрібно укладати до спини, тверді і важкі – в нижній половині ранця. Лямки ранця підганяйте по зростанню так, щоб його нижній край (прикріплений вантаж) прилягав до крижів. Підігнаний таким чином ранець не б'є по спині і не дуже відтягує плечі. При тяжкому вантажі (більше 20 кг) необхідно подбати про м'які прокладки під наплічні ремені (з поролону, повсті, моху і т. д.).

Для захисту очей від сонячної радіації слід носити окуляри темного кольору. У разі їх відсутності (втрати) можна зробити стрічку з прорізами для очей з будь-якої щільної матерії (наприклад, з брезенту). Краї прорізів можна зачорнити сажею від багаття, а стрічку зав'язують на потилиці вузлом, або закріплюють шнурками.

Медична допомога в польових умовах

Головне, що повинні вміти робити військовики, окрім допомоги поранених від час бою:

– зупиняти кровотечі;

– обробляти рани;

– вправляти вивихи і лікувати переломи;

– лікувати удари, опіки, обмороження;

– рятувати потопельників;

– нейтралізувати укуси змій і отруйних комах;

– лікувати простудні захворювання.

АЗОВ XIX сторіччя

Запорозька вольниця існувала на теренах Півдня Русі з кінця XV сторіччя. Її не змогли знищити ні татари, ні турки, ні поляки, ні москалі. Зруйнування Нової Січі 1775 року московським генералом П. Текелією призвело лише до тимчасового зникнення козацтва на теренах Русі. Московщина як не намагалася, але не змогла викорінити козацтво з його землі. Воно швидко відродилося у вигляді Війська вірних козаків (1788 р, через 11 років перейменоване в Чорноморське козацьке військо), Катеринославського, Дунайського, Бузького і Азовського козацьких військ. Про останнє і піде мова.

Азовське козацьке військо було утворене з задунайських козаків, які перейшли на бік Російської імперії під час російсько-турецької війни 1828-1829 рр. Основною причиною було небажання частини козаків битися за одвічного ворога, тим паче, що була велика імовірність зустрітися в бою з такими ж колишніми січовиками. Питання виходу з-під турецької протекції виникло далеко не під час вищезгаданої війни. Задунайські козаки виконували роль карального меча османів в боротьбі з визвольними рухами європейських народів, які були в турецькій неволі. Задунайці взяли участь у придушенні болгарського, грецького, румунського і сербського повстань. Задунайці відзначилися при штурмі грецького міста Місалонги, яке було одним з центрів антитурецького повстання.

Захитався один з головних стовпів козацької ідеї – Священна війна.

27 травня 1832 р. імператор Микола I підписав "Положеніе о водвореніи Запорожскихъ Казаковъ..." на території між Бердянськом і Маріуполем. Це місце обрав під час поїздки на Кубань Йосип Гладкий, колишній кошовий отаман Задунайської Січі. Спочатку планувалося оселитися поряд Чорноморським козацьким військом. Проте імперська адміністрація і Гладкий прийшли до висновку, що оселення на Кубані є неможливим. Тоді кошовий висунув проект створення козацької автономії на землях колишньої Кальміуської паланки Вольностей Війська Запорозького Низового (південь сучасних Запорізької і Донецької областей). Імперські чиновники дуже не хотіли відроджувати козацтво на його колишніх теренах (тому українські козацькі війська Російської імперії були на Бузі, Дунаї, Кубані, але не розташовувалися в Україні, серці Русі). Однак можливість прямого контакту Гладкого з імператором Миколою I вирішила питання на користь козаків.

Азовське козацьке військо очолював наказний отаман, ним став Йосип Гладкий. Цю посаду він обіймав до 1851 р. Всіма справами у війську відала Військова канцелярія. Згідно з "Положенням" козаки мали право обирати всіх чиновників з свого середовища. Військова канцелярія керувала військовими, цивільними та військово-судовими справами азовських козаків.

В 1832 р. азовцям надали 47141 десятин земель, проте Йосип Гладкий за декілька років зумів домогтися збільшення території козацької автономії майже вдвічі – до 74769 десятин. Останньою ділянкою, яку наказний отаман "вибив" з імперських чиновників була Урзуфська пустка. Всі рядові козаки отримали для ведення господарства по 15 десятин приазовської землі. Козацькі старшини мали більші наділи.

Азовський козак мав відслужити 30 років: 25 на польовій службі (на передовій) і 5 років на внутрішній (козацька міліція, охорона штабів і адміністративних установ, посильні тощо). Козацькі офіцери мали відслужити лише 25 років. В Азовському козацькому війську були наступні звання: козак-урядник-хорунжий-осавул-сотник-військовий старшина-підполковник-полковник.

Службу несли наступним чином: 2 роки служиш – 2 роки вдома, з 1841 р. служба збільшилась до 3 років. Таким було життя лише служивих козаків. Азовське козацьке військо поділялося на служивих і не служивих козаків. Коли служивого азовця вбивали або він отримував поранення, яке заважало йому нести службу, або відслужив свої 30 років, то на його місце станичний збір мав висунути козака з-поміж не служивих.

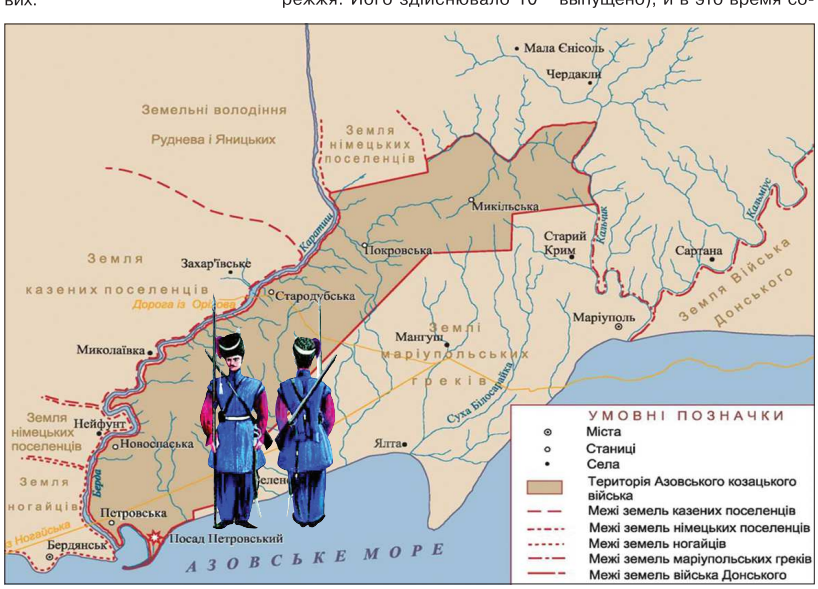

Наказний отаман і військова канцелярія засідали в Петровському посаді. Азовські козаки проживали в станицях Покровській, Микільській, Стародубській, Новоспаській. Йосип Гладкий ще заснував собі хутір, який азовці за аналогією прозвали Гладким. В 1858 р. було 17 зимівників на території козацької автономії, за 5 років їх кількість збільшилася до 28. На території козацької автономії діяла лише козацька міліція.

Йосип Гладкий піклувався про підготовку козацьких офіцерів і службовців, тому його зусиллями в Петровській станиці було відкрите приходське училище. В ньому могли вчитися за бажанням усі козацькі діти. Якщо батько дитини гинув під час бойових дій, то йому виділяли стипендію і оплачували його навчання. Окрім цього Гладкий забезпечував навчання козачат в різних військових навчальних закладах.

Азовське козацьке військо було унікальним серед інших козацьких військ. Воно несло морську службу біля східного побережжя Чорного моря. Завданням козаків була боротьба з турецькими і черкеськими кораблями, турецькою контрабандною діяльністю, переривання турецьких військового постачання войовничим народам Кавказу. Його виконанням азовці займалися до початку Кримської війни 1854 р.

В 1837 р. азовські козаки приступили до патрулювання східного чорноморського узбережжя. Його здійснювало 10 команд (18 рядових козаків, урядник і хорунжий) на 10 мальтійських баркасах, побудованих в Одесі і Миколаєві. Безпосереднє командування було доручено осавулу Азовського козацького війська Антону Дяченко.

З 1845 р. азовці на Кавказі поділялися на два відділення, які очолювали підполковники Антін Дяченко і Яків Балахович. Перший відповідав за патрулювання берегу від Анапи до до Навагінського укріплення, а другий від укріплення Святого Духа до укріплення Святого Миколи. Кожна сотня мала відслужити на Кавказі 2 роки, а після цього мала бути замінена.

Морську службу азовці справляли на баркасах мальтійського типу. Вони були довжиною 11,4 м., шириною 3,3 м., водотоннажність складала 11,9 т. На кораблі був 1 парус і 2 фальконети (легкі гармати).

В 1856 р. "Кратком обзоре казачьих иррегулярных войск Российской Империи" про азовців писали: "...службу до ныне отправлявши морскую комплектуя 21 команду (их 28 человек каждая, при 42 лодках) для крейсерства Восточных берегов Черного моря".

Штаб-квартира азовців на Кавказі знаходилася в м. Сухумі.

Будні військової служби азовців чудово передають їх листи додому:

"22 июня 1838 года.

...по повелению начальства переехали мы на своей лодке в укрепление Бамборы состоящее расстоянием от Сухума в 46 верстах; в этом месте мы расположились зимовать, и в протечение всей зимы занимали караул денной и ночной по береговому укреплению и разъезжали на лодках по крепостям в Пицунд и Гагры, где 14 марта сего года было на меня и Якова Никифоровича Бараховича от черкес нападение; но с помощью Всевышнего отразили их с имеющихся у нас на лодке по одному фальконету трёхфунтового калибра, на галеры их черкес убили 9 человек и ранили до 10 человек, за что по представлению начальства получили мы оба утверждение настоящих чинов, а артиллеристы наши по георгиевскому кресту.

Константин Гаденко".

Спогади про бойові дії азовців залишив поручик Л-Гв. Уланського полку Сімоновський: "30-го числа (серпня – авт.) в 3 часа утра по дороге к Адлеру заметили они (азовці – авт.) турецкое судно на реке Гамитухадж, и так как видно было много черкес, то десанту не сделали, а разбили судно в прах ядрами (500 ядер было выпущено), и в это время собралось до 1000 черкес. Разбивши судно, они отплыли немного подальше от берегу и остановились на якоре, ночью снялись с якоря и пустились далее, и 3 1 -го на рассвете у реки Чухух, недалеко от Субашей, заметили турецкое судно и сделали десант, в одну минуту оно было зажжено, запорожцы дрались молодцами, тут убит Борейко и ранен Рошковский".

24 листопада 1838 р. азовський баркас (капітан урядник Олійник) дав бій 3 черкеським галерам. Він виманив їх з гирла річки Джубгі в море. Козаки підпустили 1-у галеру поближче і завдали їй великих ушкоджень вогнем з фальконетів. Коли їй на допомогу підійшли дві інших галери, то козаки зарядили фальконети картеччю і завдали великих втрат черкеським командам. Тоді черкеси почали відступати і козаки переслідували їх аж до берега. Далі продовжити переслідування козаки не могли, бо екіпаж баркаса складав всього 15 чоловік, двоє з яких були контужені під час бою, а на березі зібралося багато черкесів, які відкрили по козакам потужний рушничний вогонь.

Начальник Чорноморської берегової лінії Раєвський в лютому 1841 р. констатував успіхи азовців: "... мы значительно уменьшили контрабанду. На место 80 судов, ныне ежегодно пристаёт около 15. Нет года, чтобы мы не взяли или не сожгли бы контрабандного судна. Более всего контрабандисты опасаются азовских лодок, потому что, находясь при укреплениях, казаки скорее других узнают о их прибытии и пользуясь штилем или маловетрием нападают на контрабандные суда".

Азовці брали участь в багатьох операціях на Кавказі: 13 квітня 1838 р. вони брали участь у висадці в гирлі р. Сочі, 3 травня 1839 р. взяли штурмом селище Субаші, 7 липня 1839 р. прикривали десант на р. Псезуапсе, 7 лютого 1849 р. приймали участь в обороні форту Лазарева, в жовтні 1841 р. брали участь в експедиції на Сочі-Адлер тощо.

В 1851 р. наказним отаманом Азовського козацького війська стає Яків Кухаренко (він був приятелем Т. Шевченко). За короткий термін він проводить успішні реформи у військовій і господарчій сфері. В кінці 1852 р. наказним отаманом стає Сисой Косолап.

В 1854 р. почалася Кримська війна – проти Російської імперії виступили Англія, Франція, Туреччина і Сардинське королівство. Азовське козацьке військо мобілізувалося і досягло максимальних розмірів – 1920 козаків.

В травні-червня 1854 р. азовці захопили 4 турецькі кораблі, а в них грошей на суму 22 тис. рублів сріблом.

Бойові дії Кримської війни зачепили і Приазов'я. За його оборону відповідав наказний отаман Азовського козацького війська С. Косолап. В липні 1855 р. англо-французька ескадра підійшла до азовських берегів і обстріляла Бердянськ, а потім рушила до Петровського посаду. 12 липня азовцям запропонували здатися, на що ті відповіли відмовою. Ворожа флотилія декілька годин обстрілювала Петровський посад, завдавши йому великих руйнувань, після чого до берега рушив англо-французький десант на 100 шлюпках. Азовські козаки зустріли його рушничним і гарматним вогнем, не давши ворогу закріпитися на козацькій землі.

Після завершення Кримської війни азовці продовжували воювати на Кавказі. Війна йшла успішно і азовцям приходилося все далі від дому нести морську службу. Почастішали втечі селян навколишніх поміщиків до козацької автономії. Ці та інші причини зумовили переселення азовців на Кубань в 1865 р. Там вони влилися до Чорноморського козацького війська. Ті, хто не захотів переїздити лишилися в Приазов'ї. Більшість земель Азовського козацького війська перейшли у власність колишніх козаків.

Створення Азовського козацького війська було політичною перемогою над Російською імперією, бо на частині Вольностей Війська Запорозького Низового знову постала козацька влада. Азовці вправно воювали на Кавказі, сприяючи розширенню територій проживання українців на Кубані, куди і самі згодом переселилися. Азовські станиці на початку XX ст. стали потужними центрами українських сил під час Національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.

Ми в XXI ст. продовжуємо військові традиції українського козацтва на землях Приазов'я.

Русин

Лідер Азовського руху Андрій Білецький зустрівся із керманичами ЦК міст України

Кілька днів тому Андрій Білецький виступив із промовою перед Головами Цивільних Корпусів АЗОВ. Основну частину промови Білецький присвятив виборам на Донбасі. Як він охарактеризував їх у цілому: "Вибори на Донбасі зараз означають повне узаконення маріонеткового, абсолютно проросійського режиму". Лідер підкреслив, що підписаний Україною, трохи не таємно від народу план Мореля, зараз здійснюється. За ним українці мають провести вибори на окупованих територіях. Таким чином, у органи влади потраплять особи, починаючи від мажоритарщиків Донецької та Луганської областей, депутатів міських та обласних рад і завершуючи обраними прокурорами. І у цьому разі "будь-яка конфліктна ситуація, яка буде розгортатись всередині країни буде сприйматись всією міжнародною спільнотою і навіть міжнародними нормативними актами як громадянська війна. Тобто з Заходу будуть зняті будь-які питання про присутність тут Росії і т.д. Тобто Захід прибирає всі проблемні моменти від себе і залишає їх нам. Підписатись на це – це фактично узаконити розділ

країни назавжди" – наголосив Андрій Білецький.

На його переконання, вирішення ситуації на Донбасі через вибори можливо за наступним сценарієм: "Це в першу чергу повне роззброєння всіх угруповань, потім можлива амністія, потім повернення українських військових частин та прикордонників і повне закриття кордонів. Тобто повернення повного, реального силового контролю над Донбасом і потім проведення виборів... Не дати забити останній цвях у труну української державності".

Міжнародній ситуації та її використанні Росією для подальшого вторгнення в Україну – Андрій Білецький присвятив свою другу частину промови. На його думку не може відбуватись таких роздумів: "чи збирається Росія нападати на Україну, чи не збирається... питання лише про єдине: коли Путін збирається це робити?". Про це детально поділився своїми міркуваннями Білецький. Лідер Азовського Руху розповів про тенденції в світовій політиці, як-то: президентські вибори у США, у час яких, дипломатичне загострення з Росією буде унеможливлене боротьбою за електоральні симпатії; позицію щодо України у Європі.

Зокрема не оминув Білецький і ситуацію "лихоманки" довкола прем'єрського крісла, яка хоча і призведе до тимчасового посилення вертикалі влади, але вчергове знівелює кредит довіри у суспільства. Все це призведе до низки негативних сценаріїв у державі, в економічній і в соціальній сферах. Проте можливий і позитивний розвиток сценарію в нашій країні – це молодь та рушійні сили, що здатні об'єднати націю. І це завдання стоїть перед АЗОВцями, які здатні створити конкурентоздатну політичну силу. "Якщо на горизонті не з'явиться нової політичної сили, якщо влада в рамках сучасного політичного поля проведе вибори, наступний парламент буде у рази антиукраїнським та у моральному плані набагато потворніше та гірше цього. Корупція, місництво, вплив Росії зросте у рази, хоча навіть зараз здається, що далі вже нема куди" – підсумував Андрій Білецький.

Наостанок Лідер Азовського Руху наголосив: "Ми прагнемо реконструкції суспільства. Ми нова сила, яка прагне реконструкції країни на принципах національної величі та соціальної справедливості".

Андрій Білецький про АЗОВ: збільшення полку – результат нашого бажання розвиватися

Полк АЗОВ постійно збільшується по двом причинам. Перше – до нас йдуть люди. На відміну від інших підрозділів, люди сюди йдуть постійно. Ідуть різні: ті, які не встигли на війну, тому що були малого віку. А також йде велика кількість тих, хто пройшов Збройні сили України, інші добровольчі підрозділи, Національну гвардію. У них вже за плечима один-півтора року війни. І зараз ось у нас майже сотня новобранців, кадетів. Це хлопці, які всі повністю є ветеранами цієї війни. Тепер вони приходять в АЗОВ. У нас є притік, тому перше – ми збільшуємось.

Чому саме є притік? Тому що за полком бачать не тільки збройний підрозділ, за полком бачать ідею, команду, сім'ю, яка пам'ятає про своїх і в смерті, і в пораненні, і в щасливі хвилини життя. Можливо, у нас є відсутність досвіду у всіх командирів, може інколи ще не 100% професійність, але новобранці бачать, що наші командири будуть йти у бій, будуть вести за собою, а не казати бійцям йти самим, при цьому залишаючись на безпечних позиціях. Тому у полк йдуть люди, тому ми маємо ресурс для того, щоб збільшуватися.

Є абсолютно адекватні причини нашого росту. По-

перше, саме поняття полк відсутнє в українських збройних силах. Є батальйони, є бригади, а саме поняття полк в сучасній системі збройних сил і силових структур абсолютно не системне. По-друге, ми вже значно потужніші ніж батальйон, але до бригади не дотягуємо. Та саме бригада є оптимальною окремою бойовою одиницею. А ми як раз і хочемо прийти до цієї оптимальності. Коли ми все таки отримаємо повноцінний штаб та 2 500 людей, то тоді ми зможемо максимально використовувати ефективність наших солдат у плані роботи штабу, управління, підрозділів і так далі. Це дві основні причини, чому АЗОВ збільшується.

На рахунок класифікації полку як Січі. У нас в Україні дуже люблять кидатися словами, називати будь-який добровольчий батальйон чи роту Січчю. На превеликий жаль, я думаю, що ніхто, у тому числі і АЗОВ, ще не зайняв в історії України та долі України ту роль, яку зіграла Запорізька Січ. Так, у нас є січовий дух. У нас є дух дисципліни, ієрархії, але водночас і дух братерства, дух самовідданості, добровольства, а козак був вільною людиною, що добровільно прийшов на війну і добровільно взяв на себе тягар захищати свою землю та все що знаходиться за січчю, за диким полем, у нас все це є.

В моральному плані ми нащадки січовиків. Але, якщо ми будемо себе так цим заспокоювати, якщо ми будемо засинати з думками про те, що наша вже виконана справа дорівнює тому геройському чина предків, то це не буде гарно, це не буде допомагати нам розвиватися, збільшуватися і творити нове.

У Дніпропетровську з ініціативи ЦК АЗОВ перейменують "совкові" назви вулиць

Активісти Цивільного Корпусу АЗОВ Дніпропетровськ склали та передали губернатору області Резніченку лист з ініціативою перейменувати три вулиці з комуністичними назвами.

Вулицю "Новоросійську" активісти запропонували перейменувати на честь футбольних фанатів Дніпропетровська – людей, які активно проявили свою проукраїнську позицію ще з початку Революції, стали волонтерами, великою кількістю пішли добровольцями на війну, втратили чимало своїх друзів, які віддали своє життя за Україну, і дати цій вулиці назву "Уболівальницька". Вулицю "Ростовську" назвати "Героїв АТО" – на честь воїнів, які захищали та захищають нашу землю і тих, хто загинули за її свободу. Також вулицю "Виконкомівську", названу так ще радянською владою, назвати "Княжа" та увіковічити добу Київської Русі, наших славних предків.

Згідно з законом про декомунізацію, усі вулиці, що пропагують радянське минуле та мають проросійські назви повинні бути перейменовані, адже майбутнє покоління має жити на вулицях, названих на честь своїх героїв та пов'язаних із своєю Батьківщиною, а не з чужими ідеями та пропагандою!

Я сумую за війною...

Лист солдата після служби в Іраку

Я повернувся додому з Іраку вже більше року тому, досить давно, щоб цей період став спогадом, до якого не повертаються, для тих, хто турбувався про мене кожен день моєї відсутності. Я бачив, їм стало легше, коли я повернувся. Життя могло тривати, майбутнє вже не було таким невизначеним. Однак, в спокійному житті полегшення я не відчував. Можливо, вони вважали, що я був настільки ж щасливий повернутися додому, наскільки вони були раді знову бачити мене тут, вдома. Можливо, вони вважали, що, якби я знову стояв перед вибором, я б ні за що не поїхав. Можливо, я б не поїхав. Але я сумую за Іраком. Сумую за цією війною. Взагалі за війною. І мені дуже складно зрозуміти, чому.

Я тішуся, бути вдома. Подобається щораз переглядати і далеко ховати військову форму, натомість прокидатися поруч із дружиною щоранку. Я переживаю за своїх друзів, які зараз в Іраку, я б хотів, щоб їх там не було. Я часто ненавидів те, що я там, коли відчуття безсилля і неможливості розпоряджатися своїм життям бували абсолютними і не піддавалися опису. Задавався питанням, чи варто було вмирати чи вбивати заради цього. Страждання і неподобства, які я бачив, викликали у мене огиду. Але війна змінює і зміщує основні поняття нашого життя, проливає світло на темні її ділянки, які для багатьох людей назавжди залишаються недослідженими. Як-тільки ці ділянки виявляються освітленими, вони стають частиною нас. На одній вечірці кілька років тому, задовго до армії, я чув, як мій друг, який прослужив кілька років у морській піхоті, говорив жінці, що, якби вона проносила пістолет хоча б день, просто заховавши його за пояс і нікому не показуючи, вона відчула б себе по-іншому. Побачила б світ іншим, зміненим краще чи на гірше. Зброя дає повноваження. Вона не погодилася, він знизав плечима. Не було ніякого сенсу сперечатися; він просто запропонував їй трошки істини. Звичайно, він був правий. Саме з цього все починається.

Я провів багато годин, дивлячись на світ через оптичний приціл гвинтівки, спостерігаючи за життями, які розгорталися на моїх очах. Жінок, що розвішували білизну на даху. Чоловіків, що торгували на ринку. Дітей, що йшли в школу. Я спостерігав, сподіваючись колинебудь побачити, що моя присутність зробила їх життя кращим. І це було б чимось на зразок спокути. Але, дивлячись в оптичний приціл, я також чекав, що хто-небудь з них скоїть проступок, і я зможу застрелити його. Коли ти берешся за зброю з наміром вбивати, ти вступаєш у дуже дивну і серйозну гру. Щоранку хтось прокидається з бажанням убити тебе. Коли ти йдеш по вулиці, вони чекають, і тобі теж хочеться їх убити. Це не кровожерливість; це лише ремесло, якому ти навчився. Якщо ти американський солдат і у тебе є величезний вибір бойових засобів. Ти можеш стріляти з гвинтівки або кидати гранату, а якщо цього недостатньо, викликати на підмогу танки, вертольоти або літаки. У повстанців теж є свої методи, що пере-

творюють ранок на ринку в хаос, натовп в розкидану плоть, "хаммери" в обвуглілу купу металу. Ви всі стаєте учасниками жахливого магічного шоу, могутні і безпорадні одночасно.

Те, що чоловіків тягне до війни, нікого не дивує. У якому віці хлопці перетворюють вказівний і великий пальці в пістолет? Задовго до того, як вони починають закохуватися в дівчат, вони починають любити війну. Або принаймні те, що в їхньому уявленні війною є: зброя, вибухи, мужність і хоробрість. Коли в дитинстві я грав у війну з сусідськими хлопчаками, не було ні страху, ні печалі, ні боягузтва. Смерть була тимчасовою і зазвичай тривала рівно стільки, скільки потрібно було, щоб порахувати до 60 і побігти назад у гру. Ми ще не знали тоді про темному. Молоді хлопці є лише трохи більш дорослими різновидами цих хлопчаків, вони ще люблять невідоме, і, можливо, довгий час мріяли про борг, героїзм і п'янку силу зброї. Війна своєчасно позбавляє від більшої частини таких уявлень, і досить багато виявляють, що звільнення від сповідування суспільству жаги до вбивства – зовсім не свобода, а тяжка ноша. І все-таки навіть в найгірших своїх проявах війна ні з чим не може зрівнятися. Наша культура жадає вражень, і якраз у цьому сила війни. Вона здирає з тебе шкіру, ти живеш з оголеними нервами, перевищуючи дозу отриманих вражень, все здається абсолютно неправильним або абсолютно правильним, і це абсолютно виправдано. Вибухи і постріли вимотують тобі нерви, але ти все одно хочеш їх чути...

Навіть у свої спокійні моменти війна – це все яскравіше, голосніше, нахабніше, веселіше, трагічніше. Більше. У ній всього більше. І вже тоді я знав, що одного разу буду сумувати за нею... життя така дивна штука.

Одного разу вночі МакКарті висловлював невдоволення, і вогник його сигарети стрибав у темряві; він був незадоволений тим, що його не буде в штурмовій команді, що в ніч він працюватиме стрільцем-радистом. Ми були відсутні в той день з раннього ранку, повернулися до обіду і готувалися до рейду на торговця зброєю. Наш перший справжній рейд. Я вдягаю бронежилет, розподіляючи на плечах його занадто знайому вагу. Потім каска, набір для надання першої допомоги, карта, рація, боєприпаси, гвинтівка і все інше. Тепер я виглядаю, як усі. Ми збираємося навколо супутникової карти, розкладеної на капоті "хаммера", і наносимо на неї наш маршрут. Уеллс, командир мого відділення, перераховує наші дії: "Швидко зайти. Оглянути небезпечні зони. Якщо він озброєний, убити його." – Я дивлюся на групу, на осіб, яких я знаю так добре. І розумію, що багато хто з них з цього завдання не повернеться.

[...] Ми часто вривалися в будинки пізно вночі, люди прокидалися від того, що солдати ломилися в двері їх спалень. Перелякані діти і жінки починали плакати. Бачачи це, я уявляв, як було б, якби солдати вночі ногою відкрили двері в мій будинок, якби я не міг нічого зробити, щоб захистити свою сім'ю. Я б ненавидів цих солдатів. І все ж я насолоджувався цими рейдами, їх напруженістю і непередбачуваністю. Емоції вступали в конфлікт...

Моя дружина також поїхала в Ірак... Щоб жити на півночі і навчати іракських журналістів. Коли ми розмовляли по телефону, вона розповідала мені про життя, яке я не міг собі уявити, до прикладу, – походи в гості до своїх колег. У мене не було іракських друзів, за винятком наших нечисленних перекладачів, і мене рідко запрошували до кого-небудь в гості. Я розповідав їй про своє життя, про дні нудьги і секунди страху. Вона турбувалася, що я в такій обстановці втрачу здатність міркувати, перестану задавати питання і змирюся. Але вона ніяк не висловлювалася щодо моєї роботи, а я не говорив їй, що іноді отримую від роботи задоволення. Що часом просто не думаю про більш серйозні наслідки, що іноді ця робота здається мені грою. Я не говорив їй, що смерть для мене була вже дуже близьким явищем. Я з нею ніби бавився...

Ми обоє повернулися з Іраку. Нам пощастило більше, ніж іншим. Двоє учнів моєї дружини загинули, поповнивши список убитих в Іраку журналістів. Хлопці, з якими служив я, все ще гинуть. Один з них повернувся додому з війни і застрелився на День подяки. Інший підірвався у Багдаді під Різдво. Думаючи про них, я відчуваю відразу до себе за те, що сумую за війною. І питаю себе чи самотній я в цьому. Думаю, що ні.

Якось я покликав в гості кількох своїх друзів, які вже не служать, і які теж сумують за війною. Уеллс мало не загинув в Іраку. Снайпер поранив його в голову, після чого хірурги вирізали йому половину черепа. Він витратив довгі місяці, проходячи курс лікування у психотерапевта, намагаючись повернути себе колишнього. Тепер йому не вистачає кайфу. "Не хотілося би здатися психопатом, але там ти відчуваєш себе Богом. Можливо, це не кращий варіант отримання адреналіну, але це гострі відчуття". До Іраку йому було наплювати на фільми жахів, а зараз його тягне до них. Він дивиться їх заради нервового тремтіння, заради задоволення хоч ненадовго відчути страх.

МакКарті точно так само сумує за війною. Він врятував Уеллсу життя, наклавши пов'язку на його пробиту голову. Зараз він постачає матеріали для масштабного будівництва готелів уздовж пляжів Південної Кароліни, і чекає, поки відділення поліції розгляне його заяву про прийом на роботу. "Монотонність вбиває мене", – сказав він мені по дорозі, відвозячи арматуру. – "Я хочу в рейд. Хочу, щоб що-небудь вибухнуло. Хочу, щоб щось змінилося сьогодні". Він хоче невідомого. "Може статися все, що завгодно, і воно відбувається. Твій світ раптово розлітається на друзки, все змінюється. Живеш у небезпеці. На межі. Ти найкрутіший покидьок на всю округу".

Смертельна небезпека загострює відчуття. Це простий тваринний інстинкт. Ми сильніше відчуваємо, як наш світ пахне, звучить, який він на смак. Це спотворює і збагачує відчуття. Зараз я можу мати все, але це "все" не так добре, як у ті часи, коли я не міг мати нічого з цього. Одного разу в Іраку МакКарті і я стояли на даху будинку і складали довгий перелік страв, яких нам хотілося. Ми якраз дісталися до домашньої піци і крижаного пива, коли раптово хтось випустив довгу автоматну чергу прямо над нашими головами. Ми побігли до іншого краю даху, але стрілок зник у довгому провулку. Сьогодні мої спогади про цю піцу та пиво сильніші, ніж якби ми з МакКарті сіли за стіл зі справжньою їжею.

Ми з теплим почуттям говоримо зараз навіть про те, як запихали убитого в мішок для тіл. І тільки тому, що це трапилося тоді. Куля просікла йому стегно, розтрощила кістку, перебила артерію, тому він швидко зійшов кров'ю, заливши нею тротуар. Ми розгорнули і розстебнули нейлоновий мішок, поклавши його поруч з ним. Потім ми розглядали його деякий час, і ніхто з нас не наважувався підійти ближче. Я схопив його за руку вище кисті і випустив її, підкоряючись чи то інстинкту, чи то відразі. Тільки що померлий, він витав ще так близько від цього світу, що, здавалося, висмоктував моє життя, намагаючись оживити себе або потягнути мене за собою. Він поглядав на нас напіввідкритим оком. Я пильно подивився на нього, на це важке, мертве тіло, потім знову схопив його за руку, за зап'ястя, товсте і тепле. Чоловік був величезний, вище 6 футів зросту і приблизно 250 фунтів вагою. Ми із зусиллям підняли незграбне тіло, запхали його в мішок і закрили, щоб більше не бачити. Сержант мого взводу дав п'ять доларів сусідським дітлахам, щоб вони змили сліди крові. Але на стіні, за яку він схопився, намагаючись утриматися від падіння, залишився кривавий відбиток руки.

Але спогади, хороші чи погані, – лише одна з причин, по якій війна ще довгий час не відпускає повернутися додому солдатів. Війна була справою терміновою, напруженою, подією великої історії, постійно присутньою у випусках новин. Удома ж, в освоюваному заново повсякденному житті, відчуття виконаної місії навряд чи могло виникнути. І справа не тільки в туманних перспективах і низькооплачуваній роботі маленьких містечок. Вихід з війни може обернутися душевною кризою, і це не пов'язано з перспективами, освітою або чекаючим мене вдома комфортом. Люди, з якими я ніколи не зустрічався, надсилали мені в період моєї служби коробки печива і цукерок. Коли я їздив у двотижневу відпустку, в аеропорту незнайомі люди зустрічали мене радісними криками і обіймами. Одного разу, коли ми з моєю родиною вечеряли, людина за сусіднім столиком купила мені пляшку вина за 400 доларів. У такі моменти мені завжди бувало незручно, але, тим не менше, ці речі приємно кружляли мені голову. Мої друзі, що повертаються до Іраку або вже знаходяться там, особливого захоплення не відчувають. Закоханість у війну затьмарюється практичною необхідністю діяти і виживати під час бою. Уеллс, МакКарті і я можемо говорити про війну з ностальгією, тому що зараз ми належимо життю по інший бік. І все ж мало, що скажеш, бо ми порізно, далеко від тих, хто розуміє.

Коли я повернувся додому, люди часто цікавилися, як там було в Іраку, і я, здебільшого, відповідав їм, що все було не так уже й погано. Перший час дружина запитувала мене, чому я такий несерйозний. Чому б не розповісти їм, чим насправді був Ірак? Я не знав, як пояснити їм свій погляд на речі. На війні дійсно було непогано. Так, були бомби, стрільба, нервування, але ж це була просто робота. Насправді воювати легко. Ти реагуєш на ситуацію, в якій опиняєшся, і намагаєшся не загинути. Ні тобі рахунків за електрику, ні виплат за машину, ні метушні по господарству. Просто йдеш на роботу, повертаєшся живим, а завтра знову робиш те ж саме. МакКарті називає це чесною і спокійною справою. Справді. Домашнє життя може напружувати куди більше. Але я не сподівався, що люди, що задають питання, зрозуміють це. Мене не надто й займало, чи зрозуміли вони, часто мені здавалося, що їм просто хочеться послухати військові байки про мужність і пролиту кров. Якщо вони дійсно хочуть знати, вони можуть все з'ясувати самі. Але вони не хочуть, їм просто хочеться полоскотати собі нерви. Нам всім хочеться. Ми рвемося за межі тепличного життя. Ось чому ми любимо трагедії, любимо чути по телевізору про війну і смерті, нас вабить до цього всупереч нашій волі. Ми розглядаємона картини катастроф, спостерігаємо, як люди принижуються в реалітішоу, нам не терпиться переказати події друзям – наче, переказуючи, ми робимо їх, нехай і ненадовго, своїми власними.

Ми живемо легким життям непричетних людей, але нам хочеться темного. Війна полонить, тому що ми знаходимося далеко від її реалій. Можливо, ми відчували б інші почуття, спостерігаючи по телевізору, як вибухають бомби, якщо б бачили це близько... Якби знали, як вибухи рвуть повітря, здавлюють мозок, викликають дзвін у вухах, якби знали напругу, яку відчуваєш, задаючись питанням, чи не вибухне машина на перехресті поряд з тобою, чи не впаде на твій сховок бомба, поки ти спиш. Постійне переживання і гра між смертю та життям. Гра на виживання – ось що таке війна.

І тому я сумую за нею.

Донбас думає. Правда про мирний "український" регіон

– Куди ти їдеш!? "Сепарям" про Майдан розказувати?! Тебе там ніхто не чекає, тебе ніхто не буде слухати, – таким був скептицизм моїх батьків.

Вони налаштовували мене на найгірше, але їх прогнози не справдились.

З подругою Настею ми вирушили у прифронтову Костянтинівку, яку ще 5 липня 2014 року лишили бойовики ДНР. Поїхали розказати про "Революцію Гідності" і зрозуміти, чим "дихає" Донбас.

Знайомство з аудиторію – шкіл і технікумів – починалось зі слів про Майдан. Це постійно провокувало протест та упереджене ставлення до нас. Але молодь прагнула розібратися. Це єднало.

Їдучи на схід, ми прагнули зрозуміти, що насправді відбувається на Донбасі? Чи можливе українське майбутнє там. Як ми, будучи простими студентами, можемо допомогти.

Ми прагнули довести, що війна стосується кожного українця, тому приїхали, щоб порозумітися.

Ми не переконували – намагалися пояснити, чому були на Майдані, чому стали волонтерами, чому важливо розуміти хто ти є.

Бурхливі дискусії з учнями та викладачами дозолили сповна зрозуміти настрій міста. Незадоволення рівнем життя, образа на щось, через що у місцевих – проблеми. Що саме це "щось"? Чи то влада, чи то Майдан. Але самі вони до того "щось" не причетні.

Розмова у школі з викладачем української:

– Майдан? Лучше ж не стало! Кого вы привели во власть!?

– Чому ж ви не взяли участі у Майдані, щоб до влади прийшов хтось кращий?

– Мы работали.

Мені здалося, що костянтинівці, говоритиму саме про це місто, бо саме там побувала, замість того, щоб прогресувати – намагаються повернути комунізм. Аби не вирізнятися і раптом не взяти на себе зайву відповідальність.

– У вас засмічений парк, організуйтесь і поприбирайте його! – звернулись ми до дітей.

– Діти! Розкажіть! Ми постійно прибираємо, чи то біля школи чи в парках! – каже вчитель.

– Ну, мы убираем, потом там опять нагадят. Ну, зачем тогда его убирать?

– Рубль был по восемь.

– Гривня. А окрім завчених цифр є розуміння, яким чином цей "рівень" тримали? Тісний зв'язок з Росією і майже повне спустошення державної скарбниці. Про це ви чули? А до чого це мало привести!? До можливого дуже міцного союзу з Росією, яка рятує збіднілу сестру!

Під час спічів нам траплялося багато схожих розмов, які не потребують аналізу та коментарів і, на жаль, саме це і є справжні думки міста, що формують його теперішнє і таке ж майбутнє.

Далі приведу основні тези і діалоги, які озвучували у розмовах з нами жителі Костянтинівки.

Майдан винен, бо війна, бо ми стали бідніші.

– Чому ви не перестанете звинувачувати когось, а просто візьмете все в свої руки і зробити своє місто і життя кращим.

– Что? После вас? (Майдану) Теперь мы должны ваши ошибки исправлять?

За Януковича жити було краще.

– Вы поймите, тогда я могла летом поехать отдыхать за границу.

– Я вот делал практическое с географии и ВВП тогда и сейчас, вы чествуете разницу?

Байдуже з ким, головне, щоб не було війни.

– Ти українець?

– Я не знаю.

– "Я не знаю" – це рівно запрошенню війни. Чому? Бо поки містяни не знають, хто вони, вони ресурс для війни. Коли ж місто чітко українське, без бутафорії, то ДНР чи ЛНР не матимуть шансу на існування – війна не прийде.

Референдум був правомірний.

– Вы вышли на Майдан и свергли Януковича. Мы организовали референдум.

– Ясно, тобто референдум був законний?

– Да (майже завжди одноголосно, – *авт.*).

– За законом, кордони нашої країни – непорушні, а якщо ж якась її частина хоче особливого статусу, то референдум таки може відбуватися, але голосують усі громадяни на всій території України.

Не провокативні відповіді, а правда наштовхувала молодь задуматись і нарешті аналізувати.

А більшість негативних емоцій та образ виливалась на нас від викладачів. Складалося враження, що ті хочуть захистити дітей від того, що потім буде важко спростувати.

Так, були викладачі, які нас зрозуміли, не просто змовчали для картинки "проукраїнської" школи чи технікуму, а теж зробили крок на зустріч, ділилися власними думками.

Багато дітей після наших розмов залишалися на перерві та хотіли поговорити ще, ми обмінювались контактами після цього багато молоді долучилось до нас у соціальних мережах і ми продовжили спілкування.

Чи вистачить "українськості" Костянтинівці, аби ніколи знову не віддати це місто у руки терористів?

На це питання відповісти важко, але регіональний патріотизм, любов до свого і готовність оберігати є у серцях більшості молоді. Це і вирізняє їх від усієї іншої маси, що просто перебувають в іпостасі жертв російської пропаганди.

Цей патріотизм провокував наміри порозумітися і стати сильнішими разом.

Крок на зустріч у першій школі зробили старшокласники:

– Ми вам дуже дякуємо, ви класні. Ми хочемо сфотографуватись з вами.

А вже у іншій школі до нас підійшли дівчатка, ті пропонували погуляти і показати нам місто.

В одному з технікумів студент розказав про клани Януковича і регіоналів в Костянтинівці і сказав:

– Так чем же тогда было лучше?!

Це був дуже сміливий вчинок, бо зазвичай щось схоже ми обговорювали вже у діалогах в соціальних мережах, а от перед всією аудиторією ніхто так категорично не висловлювався.

Також щоразу ми закликали подорожувати і вже чекаємо перших гостей з Донеччини. А ввечері декілька годин ми виділяли для того, щоб відписувати на чисельні повідомлення учнів.

Така активність доводила – ми не дарма приїхали. А найприємніший сюрприз чекав нас коли ми поїхали з Костянтинівки – селфі у вишиванках.

Так, це не Львів чи Тернопіль, це Костянтинівка, там без вказівок безпричинно прийти у вишиванці на навчання і є справжнім проявом патріотизму, самоідентифікації "Я українець і не хочу війни".

Ми розказували про гранти і можливості навчатись за кордоном – у дітей запалювались очі і з`являлися питання. А викладачі знаходили купу причин, чому в учнів не вийде поїхати на навчання за кордон.

На сході індивідуальність сприймають як загрозу. Так, це загроза. І можу запевнити, вже нічого не повернути назад. Донбас думає.

Ірина ЦИБУХ,
студентка Національного університету "Львівська політехніка"

У Черкасах Азовці згадали початок війни ходою та вшануванням полеглих

Понад тисяча людей зібрались з нагоди другої річниці від початку російсько-української війни, щоби нагадати владі про їх обіцянки про кількагодинну "Антитерористичну операцію" на сході України.

14 квітня – рівно два роки з початку так званої "антитерористичної операції", яка по суті є російсько-українською війною. Влада не хоче називати бойові дії на Сході країни воєнними, однак щодня у цій війні гинуть люди, які боронять кордони та територіальну цілісність України.

На жаль, з часом цивільне населення починає забувати про війну та продовжує жити буденним життям. Черкаським Осередком Цивільного Корпусу спільно з бійцями полку АЗОВ та іншими військовими та громадськими формуваннями було ініційовано ходу на честь другої річниці російсько-української війни. Активісти виступили зі словами підтримки тих, хто зараз продовжує воювати на сході України: "Ми переконані, що воїнам на передовій необхідна наша підтримка, їм необхідно знати, що їх пам`ятають та що їм вдячні за щоденний ризик".

Після ходи у Долині Троянд відбулось вшанування полеглих воїнів. Родичі загиблих розмістили тут портрети бійців, після чого розпочався перерахунок особового складу. "В строю!" – звучало після кожного прізвища загиблого героя-черкащанина. Герої не вмирають, допоки тисячі містян виходять вшанувати їх пам`ять. Цивільний Корпус АЗОВ зробить усе можливе, аби пам`ять про воїнів, що віддали життя за Батьківщину, назавжди залишилась в історії та на героїчному прикладі зросло нове, сильне, свідоме покоління.

Слава Нації!

Українські ультрас:

від футболу – до рушійної сили Революції

Рух футбольних ультрас в Україні існує досить давно, хоча велику популярність набрав за останні роки, і зіграв важливу роль у Революції 2014 року. Велика кількість футбольних фанатів, коли почалася війна в Україні, недовго думаючи, одразу пішли боронити край. Значна частина пішли в полк АЗОВ, де несуть службу дотепер. Хто ж такі ультрас і чому вони стали справжньою рушійною силою на початку Революції та війни в Україні 2014-року – читайте в наступному матеріалі нашого часопису.

Ультрас – це спосіб життя, спосіб мислення. Це те, коли футбол уже набагато більше ніж просто захоплення чи хоббі – це ваше життя! Ви вже не можете НЕ піти на стадіон, ви вже не можете НЕ поїхати на виїзд, ви нездатні відмовитися від посиденьок із ЦИМИ людьми й друзів, справжніх друзів, не зав'язаних з вашою улюбленою командою, у вас із кожним роком усе менше й менше, а приходячи на футбол ви вже не можете просто спостерігати за грою – вам потрібно більше, вам потрібно самому безпосередньо приймати участь у підтримці команди… ви ультрас. У повному розумінні цього слова.

Перші ультрас з'явилися в Італії на початку 60-х років. Тоді це досить віддалено нагадувало сьогоднішні групи ультрас, але саме в той час у Мілана з'явилися перші ознаки організованого вболівання. Через кілька років саме у них і з'являється перше в історії угрупування ультрас – Commandos. Tigre (1966). Але, мабуть, саме той вигляд ультрас, який ми бачимо зараз, з'явився з появою в того ж Мілана нового угрупування Fossa del Leoni (1968). Саме вони стали законодавцями мод і дійсно новаторами в ultras culture. Слід зазначити, що вивчивши величезну кількість європейських пісень і зарядів, можна переконатись, що практично у всіх країнах є пісні, мотиви яких придумали тіфози Мілана й FDL зокрема. Отож це була перша й зразкова для абсолютної більшості фанатів різних країн група ультрас.

Угрупування ultras – це зазвичай офіційно зареєстрована структура, що поєднує від 10 до декількох тисяч найбільш активних фанатів (на момент розпаду у Fossa del Leoni було приблизно 5000 чоловік), які займаються всім що пов'язане з підтримкою своєї команди – атрибутика, квитки, організація шоу на трибунах, виїздні матчі. У кожному з таких угрупувань є членські внески, у середньому по Європі сума членського внеску становить 10 євро на місяць. Найбільш потужні європейські організації мають прямий вихід на вище керівництво своїх футбольних клубів і, як уже не раз бувало, впливали на політику клубу. Тобто іноді ультрас вирішували питання на користь або проти деяких гравців і інших рішень клубу. У тій же Італії, практично всі великі клуби радяться з лідерами своїх ультрас з усіх питань, здатних викликати якийсь резонанс на трибунах. Крім цього, практично всі європейські угрупування ультрас мають якісь комерційні відносини з клубом. Клуб практично завжди або просто допомагає фінансово або дає можливість самим ультрас заробити на тій же атрибутиці, квитках чи чомусь іншому. Наприклад ultras варшавської Легії якийсь час одержували по одному злотому з кожного проданого квитка на гру Легії.

Серйозні угрупування ультрас, самі беруть активну участь у комерційній діяльності маючи свої власні магазини, шинки, нерухомість, тим самим заробляючи самі й одержуючи необхідні суми для організації шоу на трибунах. А ці витрати часом досягають десятків тисяч доларів за один матч! Крім комерційної діяльності, офіційність всіх цих угруповань потрібна й для контакту з міліцією, з якою ті ж ультрас постійно контактують улагоджуючи (або не улагоджуючи) ті або інші проблеми, пов'язані з підтримкою на трибуні. Те ж саме стосується й порядку на трибунах – на всіх європейських стадіонах у секторах, де розсташовуються місцеві ультрас, ніколи немає поліції – максимум стюарди, в особі власної служби безпеки, й порядок на фанатской трибуні повністю підтримується саме завдяки угрупуванням ультрас. Іншими словами угрупування ультрас роблять усе, щоб організувати трибунну підтримку й полегшити життя рядовому фанатові.

Дуже часто ультрас плутають з хуліганами, але ultras і hooligans – це абсолютно дві різні речі. Хуліганські угрупування, в першу чергу, спрямовані на знаходження й фізичне усунення таких же фірм іншого клубу, а потім уже підтримка клубу на стадіоні й т.д.. Тобто якщо вибір буде поїхати на футбол або поїхати побитися з заклятими ворогами, то відповідь очевидна – другий варіант. Перед ультрас таке питання навіть виникнути не може. Якщо таке питання виникає, це значить тільки одне – це вже не ультрас, а хуліганс. Наприклад, саме через це і розпались Fossa del Leoni Милана. Ultras – це НЕ насильство! Це підтримка й творення – підтримка клубу й створення тієї неповторної атмосфери на стадіоні, заради якої футболісти готові віддавати своє здоров'я, а люди будь-які гроші щоб це побачити й окунутися в цю атмосферу. Буває, особливо в тій же Італії, коли ультрас втягуються в бійки й безладдя, але ці заворушення завжди носять стихійних характер, а не організований як у хуліганському середовищі. Ідеальний приклад – Польща, де є чітка градація на ультрас і хуліганс. Ультрас – це море прапорів, роз і іншої атрибутики. Хуліганс же – це гори м'язів і мінімум атрибутики. Кожний зайнятий своєю справою – одні створюють шизу й організовують усе на стадіоні, малюючи баннери, наготовлюючи піротехніку, модулі й т.д., інші ж полюють на опонентів і влаштовують з ними спаринги, при цьому обидві групи прекрасно уживаються разом на трибуні. Кожен сам вільний вибирати що йому ближче. Через те, що угруповання ультрас це групи однодумців і друзів, відповідно це іноді накладає якесь політичне забарвлення. В абсолютній більшості бригади ультрас аполітичні, але буває, що підбираються компанії з однаковими політичними поглядами, звідси й з'являються ультраправі або навпаки – ліві групи. Яскравий приклад Irriducibili Lazio і Roma Boys. Одні вкрай праві, інші навпаки вкрай ліві. Але крім цих двох основних угрупувань і у Лаціо й у Роми є менш впливові й невеликі угрупування ультрас з зовсім іншими політичними поглядами. Вони можуть що завгодно робити за стадіоном, але на трибуні всі рівні, тому на трибунах можна нерідко побачити кельтські хрести, що висять поруч із прапорами Чегевари. Політика ніяк не повинна впливати на підтримку команди, тому навіть непримиренні знаходять на трибуні загальну мову – мову підтримки свого клубу. Все, що не стосується цього – особиста справа кожного. Але, повторю, в абсолютній більшості, угрупування ультрас поза політикою, самі ж ультрас, як і будь-які громадяни своєї країни, вільні дотримуватися будь-яких поглядів.

Перші угрупування найактивніших молодиків-уболівальників виникли в Україні у 80-х рр. XX сторіччя, а найвідомішими сутичками того періоду були з'ясовування стосунків між фанами Динамо (Київ) і Спартака з Москви. Це були люди, які бажали підтримувати рідну команду не лише на власних трибунах, а й вирушати на виїзди до кожного міста, де клуб проводив чергову гру. Переважно – студенти і юнаки 20-25-річного віку. Поступово в кожному місті, де була пристойна футбольна команда високого рівня, певні трибуни (здебільшого найдешевші – ті, що за воротами) стали пристанищем для найактивніших фанів. У 80-х рр. вони намагалися підібрати одяг і атрибутику під кольори команди з власного гардеробу (адже атрибутику тоді не продавали), а з приходом ринкових стосунків почали масово одягатися у клубні барви.

В наші дні ультрас-рух набуває все більшого і більшого розвитку, провідні українські клуби вже здатні збирати по 2000 чоловік на фан-секторі кожен матч, і грандіозний перформанс з модулів, розтяжок чи фаєршоу і дими не є чимось новим навіть на матчах чемпіонату України. Черговий злий баннер для опонентів часто стає темою для дискусій на ТБ чи обкладинкою для журналу. І навіть маленькі команди з другої ліги часто не залишаються без підтримки на виїздних матчах. Так, нам ще є чому вчитись в ультрас інших країн. Але хто сказав, що ми гірші за них…

Український ультрас-портал

Полк АЗОВ очима новобранця

Полк АЗОВ для багатьох обивателів практично міфічний підрозділ. Для значної кількості людей він є чимось сакральним, знаковим, живою легендою свого часу. Але в той же час люди, мабуть, забувають, що АЗОВ насамперед військовий підрозділ, який, окрім міфів та легенд, що гуртуються навколо нього має свою структуру, систему підготовки, традиції та звичаї. Особисто мені пощастило побачити і вивчити увесь великий механізм АЗОВу зсередини. Щодня, проходячись по базах полку, я робив нотатки з побаченого...

Після виснажливого та тяжкого місячного курсу відбору на тренувальній базі АТЕК у Києві, я став одним із тих, кому пощастило пройти відбір до лав полку. З АТЕКу я разом із іншими новобранцями відправився безпосередньо на базу полку у зону проведення АТО. Місто Маріуполь – основна фортеця оборони сектору "М" та всього Приазов'я (до речі, місто звільнене саме полком, тоді батальйоном, а скоріше невеличким загоном, що став потім і кістяком АЗОВу). Маріуполь зустрів нас доволі похмурою погодою. Місто оточене кільцем блокпостів та укріплень, на частині з яких чергують саме азовці. Ще їхавши по місту, я побачив на урбаністичних вулицях багато бійців полку, які легко упізнаються завдяки своєму унікальному однострою. Вони мирно гуляли містом, розмовляли з мешканцями та займалися іншими справами у своїх звільненнях. Так вийшло, що я завдяки своїй освіті та навичкам був відряджений до лав інформаційного підрозділу полку АЗОВ. Отож, по прибутті потрапив на одну із цікавих подій, а саме розповсюдження новонадрукованих номерів свіжого номера газети "Чорне Сонце".

Після мого прибуття у Маріуполь відправною точкою нашої пригоди була база АЗОВу "Школа", що знаходиться безпосередньо у місті. На в'їзді на базу на КП нас зустріли два бійця: молодий хлопчина років двадцяти на вигляд та чолов'яга в роках. Обидва бійця були в доброму гуморі, особливо запам'ятався той що "дідусь" він постійно всміхався, жартував та з великою цікавістю розглядав новий номер "Чорного Сонця". На території самої бази, йшло звичайне буденне військове життя: хтось стояв у наряді, хтось патрулював, хтось лагодив техніку. Але головна подія – це обід. У столовій нас чекали: порція картопляного пюре, добрячий шмат смаженої курки, чотири види салату на вибір, борщ з сметаною та какао... Хм... "голодний солдат – поганий солдат" – це не про АЗОВ точно – подумалось мені...

Опісля трапези, ми відправилися на блокпости до бійців НГУ та ВСУ, що несли там службу. Головна мета в цей день бійця інформаційної служби – якнайбільше розповсюдити військовослужбовцям примірники свіжого номера фронтового часопису "Чорне Сонце". На блокпостах азовську "Ельку" (Mitsubishi L200), набиту вщент газетою, вже впізнають... І охоче з рук тепер вже мого командира Коцика військові щораз розбирають часопис. Узявши до рук газету, неодмінно всі питають про полк, їх оборону позицій в Широкиному та чому АЗОВ вивели з передової. Наступними пунктами нашої подорожі були інженерна та авторемонтні підрозділи полку, в обох місцях нас товариськи зустріли чолов'яги, на плечах яких стоїть догляд за усієї механізованою міццю полку. На базах кипіла робота, он під однією із " єльок" копається один з механіків, перекидаючись словами з іншим, що лагодить іншу деталь. Не дивлячись на веселу атмосферу, усі на базі дуже уважні та пильні, бо саме від них, не в останню чергу, залежить життя бійців. Дійсно, що буде коли посеред бою, зламаються "Кугуар", "Спартан" або навіть танк? Герої, це не тільки ті, хто знаходиться безпосередньо на лінії зіткнення, це і такі веселі полкові механіки, які іноді і декілька змін підряд без відпочинку лагодять, вдосконалюють та підтримують у належному стані різноманітні екземпляри військової техніки.

Під вечір, вже трішки втомившись та виконавши усю покладену на нас роботу, я з іншими бійцями відправився безпосередньо на місце свого розташування – базу в с.Урзуф. На базі дуже компактні двоповерхові корпуси, з доволі комфортабельними кімнатами по 2-4 осіб у кожній. Тут є гарячий душ, кондиціонер, пластикові вікна. Бійці підтримують в кімнатах зразкову чистоту, по черзі прибираючи їх. Окрім інфослужби та інших підрозділів, на базі знаходиться четверта рота. Вона переважно складається з новоприбулих, які є бадьорими, веселими та сповненими оптимізму. Багато з них рвуться у бій. Але поки боїв нема, хлопці майже весь час проводять на полігоні, стрільбах та навчаннях. Пройде не так вже й багато часу і ці молоді хлопці стануть мужніми воїнами, які з честю та хоробрістю будуть відстоювати територіальну цілісність та незалежність нашої Батьківщини.

Під час свого невеличкого виїзду по базах полку, я побачив, що на всіх них вирують дуже високий моральних дух, патріотизм та ентузіазм. АЗОВ не піддався паросткам деморалізації, а свій відпочинок використовує виключно для самовдосконалення.

Після смачної вечері я потрапив на першу свою нараду у складі інформаційного підрозділу. Мене зустріли велика кількість людей різного віку та статі. Серед них були професійні журналісти, фотографи, відео-оператори. Багато з них вже є ветеранами війни... Та окрім свого професіоналізму в медіа-сфері, мають чималий військовий досвід. Колектив зустрів мене дуже дружньо, і тоді я зрозумів, що Азовське Побратимство – це не просто слова, це щось таке, що робить зовсім чужих людей різного віку та статі братами на все життя.

Я – Кросс, і це мій перший день в АЗОВі)

Кінологічний підрозділ полку

Тренування чотирилапих азовців

Кінологічний підрозділ існує в полку протягом року, та сьогодні, за ініціативи та під командуванням командира полку Черкаса він розростається. "Наразі новоприбулі кінологи проходять основний курс підготовки, потім йтиме спеціальний курс підготовки. Ті, хто покаже найкращий результат – будуть працювати над мінно-розшуковою специфікою роботи. Є розшукові собаки, вони зможуть і патрульно-караульну службу нести" – розповідає кінолог Барсук. Він має неабиякий досвід в дресируванні чотирилапих – вдома його чекає тренований ротвеллер, що наразі, поки хлопець в секторі "М", охороняє його родину. Барсук розповідає – навчити собаку можна будь-яких команд. Вона може реагувати на ті слова, на які її навчить реагувати господар. От його "домашній" пес злиться і ричить на слово "тітушка". Тут у Барсука також своя підопічна – Юла. Вони разом з самого початку шляху бійця в АЗОВі, тож команди Юла виконує сумлінно.

"Існує набір команд, які обов'язково має вміти виконувати кожен собака" – каже Добродій. Він в кінологічному підрозділі новичок, але собака, яку він наразі дресирує, Варга, вже звикла до нього і варто бійцю відійти на декілька хвилин – Варга починає сумувати та скулити. Добродій вчиться як на практиці, так і кожну хвилину вільного часу приділяє вивченню теоретичного матеріалу, що допомагає краще зрозуміти специфіку цієї роботи.

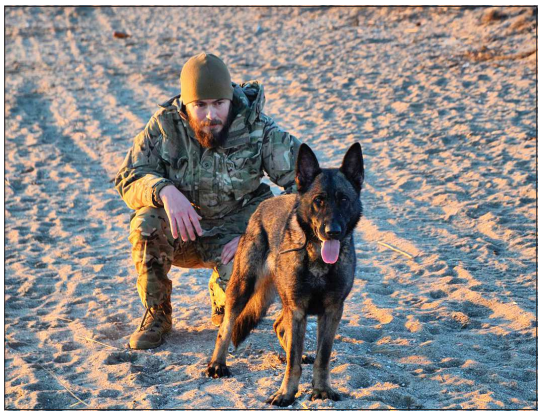

Собак кінологи вигулюють тричі на день. Два рази – це просто вигул, а от третій, денний – найдовший, бо включає в себе і тренування. "Перед тренуванням – 45 хвилин потрібно просто погуляти" – зазначає Барсук. Собака має набігатися, трохи втомитися, тоді вона більш уважніша і піддатливіша до дресирування. Маршрут кінологів з собаками пролягає містом, та вони спокійно реагують на перехожих, йдуть строго поруч з господарями. Бійці розмовляють з псами постійно, щоб ті краще їх розуміли. Проходять так довгий шлях, потім по узбережжю, біля моря... Згодом – трохи втомлені повертаються назад у вольєри та чекають наступного дня – для нових тренувань.

З часом надресировані собаки зможуть допомагати на блокпостах, у патрулюванні вулиць міст, пошуку людей і предметів.

Нава

Записки з передової

Азовець Фокс про бої в Широкиному

Боєць другої "Залізної" сотні полку АЗОВ, командир десятку АГС-17 Фокс розповідає коротенькі історії про найяскравіші моменти боїв за Широкине. Тут і радісні, і сумні, і повчальні, і навіть містичні розповіді. Сам боєць планує колись видати книжку, де розкаже все, що побачив за ці гарячі дні.

Фокс починає зі слів: "Яскравих моментів, насправді, багато. В основному, бойові дії – це штурм Широкиного. Бо просто сидіння під обстрілом бойовими діями не вважається. У моєму випадку це було з 10-го – з самого початку штурмової операції. Ми і наша група були спочатку взагалі у прямій видимості від їхнього блокпосту. Десь добу ми в тому будиночку пробули".

ПРО ГАРНУ ПОЗИЦІЮ

"Один з найпам'ятніших моментів: ми там все-таки себе позначили, будинок стояв на рівнині, відкритий достатньо, великий – промазати по ньому складно, втекти з нього складно, а у нас із собою з важкого озброєння був ДШК, СПГ, який відмовився працювати, був АГС, який теж заклинило, отже ми на автомати перейшли. Нам досить складно було вдесятьох з цим всім евакуюватися. Слава богу, Сашка Щур – він був тоді командиром нашого БТРа (того, який згорів, який нещодавно витягали з Широкиного) – з Мазіком і Плавним вони примчали і нас звідти всіх вигребли. Буквально вони під'їхали до задніх дверей цього будинку, ми покидали всередину всі ці "стволи", хто був більш-менш цілий, ті на дах, хто не дуже – тих закинули всередину. В кінці-кінців, вивезли нас звідти. У підсумку, ми там пробули до 14-го числа на крайніх східних околицях. Ще з пам'ятних таких моментів, коли нас в підсумку відвезли в тил, ми дивимося на цю будівлю – а вона-то здоровенна і стратегічно зручна, щоб її зайняти. Ну, ми спробували її з ДШК підпалити, але у нас не вийшло. На щастя, за нас це зробили самі сепаратисти, тому що вони не зрозуміли, що ми звідти пішли, і зі ствольної артилерії зробили з цього будиночка купку обгорілих цеглин".

ПРО ТРОФЕЙНУ ЗБРОЮ

"Після цього ми перебазувалися більше на правий фланг. Там був прикольний момент, коли місцевий каже: "Я там якусь штуку знайшов. Вона схожа на зброю. Давайте, ви в мене її заберете". Ми втрьох: я, Йожик і Саймон пішли до цього місцевого. Виявилося, що у нього був заряджений РПГ. Причому, судячи з усього, це був РПГ вбитого орка, бо він казав, що там валявся труп, труп орки, коли відступали, забрали, а це залишилося. Тобто, залишився РПГ-7 весь у крові і засохлих мізках. Ми ж цивільному його залишати не будемо – забрали. А поки драпали перебіжечками, Саймон спотикається, у нього "кабачок" з гранатомета випадає. Я думаю: "Так, зараз щось буде". Бо воно ж трофейне, може, вони його замінували. Саймон такий: "А, нафіг цей кабачок". Думаю, кабачками розжитися можна, а РПГ – справа дуже гарна. Забрав його туди".

ПРО ПЕРШИЙ СЕРЙОЗНИЙ БІЙ

"14-го зранку почали по нас вже щільно класти. Ми знаходилися на вулиці Степова. Причому дивне от якесь таке почуття було. У більшості людей з нашої групи це перший бій. Був найжорсткіший момент, коли буквально за спиною будиночок двоповерховий, тут спуск в підвал бетонний і далі городи. По городу – черга з АГСу, сусідній двір – 120 мм міна, "кабачок" пролітає один, другий – таке відчуття, що палицею дістати можна. Найцікавіше – не страшно. Я не знаю, чому. Просто ось ніякого відчуття... Чесно, я про себе гіршої думки був. І, в принципі, те ж саме багато наші хлопці говорили. І так ми, напевно, хвилин 20 стояли в цьому районі, тому що ті, кого ми бачили з них, були далеко. Тобто, це крайня південно-східна окраїна Широкиного, а вони на північній околиці, там, де Саханська дуга. Вони звідти вже танками їхали. Ну, ми, скільки могли, кричали у рацію координати. Передавали-передавали. І так хвилин 20 у нас все це свистить, вибухає, а ми передаємо ці координати. Потім щось нас переклинило – давайте в будиночок спустимося в підвал. Спускаємося в підвал, проходить п'ять секунд – шарах, 120-тка влітає в будинок, біля якого ми валандалися. Потім розійшлися по всій цій вулиці, стали чекати підходу, тому що наказу відходити у нас не було. Зв'язок не працював. В результаті, нас тоді залишилося двоє з нашої групи – я і Стас Смолін. Якось так виявилося, що надійшов наказ відступати. До того ж, ми не знаємо, куди. Ми не знали про існування якогось "Маяка", якоїсь лінії оборони... Я збирався йти як мінімум до 15-го блокпосту, до Виноградного. Тому що те, що у нас є щось ближче, я навіть і гадки не мав. І походу, до хлопців наказ дійшов, а ось до нас не особливо. Ось такий маленький дворик, парканчик як рамочка, і ми зі Стасом у цій рамочці як парний портрет. Ще трохи – і цього портрета вже б ніхто і не побачив, якби не йшла повз група Поттера і не запитала: "А чого ви тут? Сказали всім вже відходити". Ми такі: "Добре, тому що у нас на двох одна "Муха", і ми вже танк чуємо на під'їзді". Пішли ми потихеньку назад".

ПРО ВЕЗІННЯ

"Запам'яталися так само наші іноземці в момент, коли ми відступали. Ми тоді йдемо по вулиці, дивимося, а вони намагаються якийсь джип завести. Зрештою, ми допомогли їм відкрити ворота, щоб цей джип виїхав з двору, стрибнули до них у цю ж машину. Під'їжджаємо до цієї низиночки біля річки, вже залишається, грубо кажучи, один ривок на висоту – і ми на позиції. І тут виїжджає БТР в 500-600 метрів від нас, а на ньому колорадські стрічки. І вони такі: "Зараз ми з гранатомета їх підірвемо" і дістають "Мухи". Я кажу: "Хлопці, ну не ви дістанете його з "Мухи". Нам зараз вила!" Що роблять ці цікаві люди: один з них дістає фотоапарат і каже: "Мужики, а давайте сфоткаємся?" Ми повертаємося з кислими мінами, вже хвилин 15, напевно, ми їх вмовляли звідти звалити, а вони всі починають позувати і так далі. І другий каже: "Можливо, ця фотографія буде останньою!" Я кажу: "Мужики, якщо ми тут залишимося, так воно і буде". Коротше кажучи, БТР поїхав в іншу сторону, а вони вперто залишалися там. Штука в тому, що вони десь посіяли свого перекладача, і не розуміли, що відбувалося. Ми хвилин 15 їм намагалися розтлумачити, що треба звідти відходити, тому що і наказ, і що ми навоюємо проти танків і БТРів, які вже їхали, з одними 18-ми та 26-ми РПГшками. Добре, що з'явився їх перекладач і все пояснив їм. А ми самі пішли далі...

ПРО ПЕРЕДЧУТТЯ НА ВІЙНІ

"Добігли тоді до "Великого Маяка". Там пішли вже жорсткі обстріли. Сховали гранатомет у підвал. І, оскільки з автомата там стріляти було нікуди, я подумав, що буду хоча б артилерію наводити. Наводив-наводив, валявся собі в кущах, все було добре. Спочатку навіть без рації наводив: щось побачив – прибіг до штабу (він був в метрах 50-ти). Коли третій раз прибіг, мені сказали: "Може, ти рацію все-таки візьмеш?" Видали мені рацію, далі працював з нею. Але тут зробив помилку. До цього і після цього багато разів було передчуття, коли станеться щось погане, а коли ні. Доходило до смішного: коли сиділи ми на даху, працювали з АГСу, і тут нам надходить наказ – усім спуститися на поверх нижче. Я народу кричу: "Давайте вниз, тільки вниз – в самий низ, а не на поверх нижче" – там триповерхова будівля. Думаю, а я залишуся тут дивитися. Залишаюся, і щось так не хочеться мені на цей поверх нижче спускатися. Обстріл там і так далі, збираються важкий обстріл проводити, судячи з того, що по рації говорять. Ну, от не хочеться мені ні в яку. Думаю, ну добре, послухаю свою інтуїцію. Сиджу. Проходить буквально кілька хвилин – сполох з перехрестя Радянської-Шевченка і йде залп з СПГ. І летить ця ракета акуратно на мене. Думаю: "Прикольно. Ну гаразд, всім пока". Але дивлюся, що у неї якось траєкторія не дотягує, вона летить трохи нижче і якраз на поверх нижче мене. Тоді моя "чуйка" дуже часто врятувала. А от 14-го лютого я її не послухався і зробив це даремно. Сказали, хороша позиція на другому поверсі, там у віконці все круто. Але щось мені казало туди не йти, я не послухав, тому що позиція була реально непогана. Туди мені і прилетів танковий фугас. Потім мене в той же день доправили в маріупольський госпіталь, за що окреме "дякую" хочеться сказати бійцю з позивним Вагнер. Йому сказали мене виводити і в машину вантажити. Він же, виводячи мене, зауважив палаючий снарядний ящик біля входу на "Великий Маяк". Затяг мене назад всередину, хтось там відігнав машину, ящик рвонув. Там досі вороночка маленька залишилася. При тому, що сам Вагнер теж тоді контужений був".

ПРО ПОБРАТИМСТВО

"Хочеться згадати, правда, мене там не було, але історія така, що її треба знати. Той же самий Сашка Щур, який вивозив мене і нашу групу... Їх БТР підбили з танка, у них Серго, який до цього ніколи в житті не стріляв з гранатомета, бахнув по танку і заклинив йому башту, перший раз у житті стріляючи. Серго сам здоровий, вони його затягли в якийсь двір, знайшли там одноколісну тачку. Друг Мазік, здається, цю історію розповідав вже, але я не розумію, чому він не розповів про тачку – це ж круто! Вони взяли одноколісну тачку, кинули на цю тачку пораненого Серго. Серго лежить вже з гранатами. І ось на цій тачці його кілометр-півтора перли до нас у тил. І доперли. Всі живі, всі цілі. Чому такі люди ходять без орденів, я, чесно кажучи, не розумію".

ПРО БЕЗСТРАШНІСТЬ

"Потім теж була пара надзвичайних ситуацій вже після. В тому ж самому Широкиному, на тому ж самому, в принципі, місці. Ми з нашим розрахунком любили одну конкретну позицію. Є у мене мій чудовий заступник з позивним Вінсент – людина з дуже великою душею, великим серцем і цілковитою відсутністю страху. Коли ми під ворожим вогнем вели вогонь по супротивнику, я йому кричу: "Просто кидай мені заряджені равлики, не треба мене заряджати, не лізь під кулі". Ну, я маленький, а він на голову вищий за мене. У нього профіль великий – потрапити простіше. Він робить вигляд, що мене не чує, прибігає, ставить мені равлика, закидає стрічку. Хіба що я гранатомет взводжу, а все інше робить Вінсент. Скільки я його не просив під кулю не лізти, все одно лізе. Тому що відповідальний. А після цього був один раз, коли у мене не вийшло виїхати на бойовий. Залишив його за старшого. По ним почали відпрацьовувати два снайпери, судячи з усього, ГРУ-шники. Тому що одна з куль, яка по ним прилетіла, а прилітали вони дуже-дуже близько, була 12,7 мм. Це дуже рідкісна зброя. Одна ця кулечка пробила цегляну стінку, знесла ногу у бусолі, зробила велику дірку в спинці стільця і застрягла десь у скриньці. А Вінсента, котрий тоді вів вогонь, цими пострілами віджали до краю стріхи. Він зі стріхи третього поверху висів вже на самих руках. Збирався стрибати, бо краще поламані ноги, ніж зайвий отвір в голові. Але хлопці (в мене хороші дуже хлопці в АГС-ній десятці) швидко додумались, що треба робити, відбігли до амбразур і просто стали хаотично поливати в напрямку, звідки снайпери вели вогонь. Тобто, дали змогу Вінсенту забратися назад".

ПРО ЗАГИБЛОГО ПОБРАТИМА

"Із сумних моментів це, звісно, Вова Чемпіон. Нещодавно була річниця всіх їх смертей...Всіх азовців, які загинули у боях за Широкине. Вовка, який був характерний тим, що постійно гнав на "Спартані". Називав його "відром з гайками". Це, в принципі, зрозуміло, бо перші "Спартани", які до нас потрапили – це були 8 тон геніальних конструкторських рішень. Вовка на "Спартан" всіляко гнав, але коли справа дійшла до бойових... А він ще до того буквально місяць-два (народ їздив на всякі чергування), а він був командиром авточенти та нікуди не виїжджав, був на базі та вирішував всякі питання з бензинами і т.д. І все жалівся, що нікуди не може виїхати нормально. І тут він нарешті виїжджає на бойові. На цьому самому "відрі з гайками". Наскільки я чув, це саме він на "Спартані" нам на передову постачав їжу, воду, цигарки. Та, чесно кажучи, нам всього цього дуже як не вистачало. Ми в будиночках, які займали, з туалетних бачків воду пили. А що залишалося? Благословенням був якийсь будинок, де на кухні був газовий балон. Ми могли хоч щось собі розігріти вперше за два-три дні. Хоча ці два-три дні здавалися цілим життям. Насправді, ця операція – це, я думаю, для багатьох бійців те, що розділяє життя на те, що було до, і те, що було після. Про себе можу те саме сказати. Так Вовка, коли почався цей обстріл танка, "Спартаном" і хлопців прикрив, і сам це ненависне "відро з гайками" намагався до останнього витягнути. У ньому і загинув".

Лада

Військова традиція Європи: Польща

Найближча країна-союзник має довгу неперервну історію збройних сил, котрі позитивно проявили себе як в обороні, так і в нападі.

Оцінивши підрив системи міжнародної безпеки за прикладом України, вже на початку 2015-го року Польща оголосила про набір добровольців для проходження військової підготовки – як альтернативу відновленню призову. "В Польщі й без того багато охочих служити", – кажуть у владі. І справді, за статистикою, кожен п'ятий поляк служить або служив в ім'я Батьківщини.

В 2010 році Польща відмінила призовну службу, запровадивши контрактну систему. Втім, формальна відміна призову не зменшила кількості охочих служити в збройних силах. Професія військового надзвичайно престижна та бажана для юних громадян Польщі.

У рамках розбудови добровольчого руху, в 2015 р. була створена Федерація парамілітарних громадських об'єднань, завдяки діяльності якої в кожній адміністративно-територіальній одиниці діятиме принаймні одна оборонна організація. Чисельність, передбачена законом, дорівнює загальній чисельності Війська Польського.

Першим днем набору в добровольці стало 17 вересня, що для поляків є символічною датою: день, коли армія СРСР в 1939 р. окупувала територію Польщі.

Всі члени воєнізованих громадянських об'єднань мають вільний доступ до амуніції, зброї, полігонів та симуляторів. Основна мета створення в сучасній мирній Польщі – патріотичне виховання серед молоді. І не боїться ж влада Польщі озброювати пасіонаріїв…

Міністерство оборони, навпаки, наголошує, що добровольці – чи не найбільший потенціал оборони Польщі.

Згідно з оцінками експертів, Польське військо – друге за потужністю серед решти країн НАТО. До речі, влада країни неодноразово заявляла, що НАТО більше не виступає гарантом міжнародної безпеки. Проте Польща не відмовляється від тренування своїх солдат, а з огляду на можливі загрози з боку ісламістів цього року долучиться до міжнародної коаліції по боротьбі з ІДІШ.

Майже всі потреби в озброєнні Польща задовольняє за рахунок вітчизняних розробок. Польща, чи не єдина в Європі, займається танкобудуванням. За кількістю сучасного важкого озброєння Польща займає друге місце після США. Таким чином, Польща готова до розгортання наземної війни будь-коли.

Офіційна влада Польщі, на відміну від більшості держав ЄС, вважає за потрібне розбудовувати військові сили, тож, можливо, у найближчому майбутньому наш партнер по Міжмор'ю стане лідером європейського військового будівництва.

У політичному просторі Польща почала проявляти свою волю до становлення сильним членом Європи, тож відкидає згубні ініціативи ЄС, наприклад, щодо розширення квот на прийом мігрантів. Польща виступає гарним прикладом поєднання формальної приналежності до структур НАТО і ЄС та використання їхніх ресурсів в національних інтересах.

На початку 2016 року міністр оборони Польщі заявив, що чисельність армії за рік буде збільшена вдвічі – до 150 тис. осіб. Також за рік планується створити три бригади територіальної оборони біля східного кордону. Антоній Мацаревич заявив, що головною загрозою безпеки є російська окупація в Україні. Тож усі рішення щодо зміцнення армії "необхідні для протидії воєнним загрозам".

Анна ВОЛЬНИЦОВА

Козацтво та реставрація природної еліти

Природна еліта – це складне утворення в межах органічної спільноти, такої як плем'я чи нація, утворене внаслідок довгого та складного розвитку, побудованого на засадах взаємовпливу, генетичного, культурного, історичного та соціально-політичного факторів.

Навіть поверхове ознайомлення з історією України свідчить про те, що, починаючи від найдавніших періодів її історії і закінчуючи модерною добою українського державотворення, вирішальну роль в її долі відігравала українська (проукраїнська) природня еліта. Більш ніж важливим є те, що занепад природної еліти українства неминуче обертався не тільки кризою його спроб державотворення, а й культурною та навіть біологічною кризою українства як етнічного явища.

З іншого боку, періоди нашої історії, коли природня еліта переживала свій якісний та кількісний розквіт, однозначно відмічені державотворчими успіхами українства та його максимальною експансією в культурному та загальноетнічному сенсах.

Надзвичайно цікавим є те, що українство під час свого природно-історичного розвитку продемонструвало безпрецедентні випадки реставрації природньої еліти, фактично знищеної через трагічні моменти нашої історії. Найбільш яскравим прикладом є створення старшинсько-шляхетської еліти доби гетьманщини.

Козацтво, в принципі, є унікальним історичним феноменом, що демонструє здатність народу до відновлення провідної верстви в умовах її культурного та біологічного послаблення. За доби зародження та поступового розвитку українського козацтва українська провідна верства переживала надзвичайно важкі часи. З одного боку – безперервна боротьба з агресивним наступом азійського степу виснажували сили природної еліти українства на біологічному рівні, шляхом масової загибелі найкращих представників провідної верстви в безперервній боротьбі за культурне та етнічне виживання нашого народу. З іншого боку – грамотно зорганізована експансія західноєвропейського, в першу чергу польсько-католицького елементу, призводила до виснаження нашої провідної верстви в силу культурних та релігійних чинників.

У цих умовах українське козацтво є унікальним, майже лабораторним за чистотою прикладу, варіантом регенерації природньої еліти. В значно концентрованіші строки (у порівнянні з аналогічними прикладами) в жорсткій боротьбі, що завжди супроводжує народження нової еліти, зародилась та оформилась нова провідна верства, яка поєднала в собі родовий принцип та надзвичайно високий динамізм. Треба зазначити, що світова історія надає нам низку прикладів утворення та успішного існування соціальних прошарків, що в багатьох аспектах нагадували українське козацтво. Мабуть, найбільш відомим прикладом можна вважати соціальний прошарок йоменів в середньовічній Англії. Схожі соціальні явища виникали й у Східній Європі, наприклад, гайдуки.

Але саме в Україні козацтво не тільки виконало роль провідної верстви, що забезпечила повноцінне виживання та відродження українства, але й поклало початок двом формально різновекторним, але сутнісно схожим процесам. З одного боку – йдеться про зародження в нетрях козацтва та успішний розвиток нової національної аристократії, що відіграла роль своєрідної еліти в середині еліти, по суті, ставши оригінальними українськими жнивами важкої, але плідної козацької доби. Важливо зазначити, що всупереч ідеологічно заангажованим міфологемам так званих "народників", українська аристократія козацького коріння ніколи не втрачала природного зв'язка з українством, як культурного, так і етнічного. Словами Липинського, "в XVII століттю за Великого Гетьмана Богдана такою новою авторитетною українською верствою стало козацтво, що об'єднало під цією новою назвою здорові статки старої української шляхти і найкращу частину сміливого, войовничого, готового на жертви за цілу націю селянства. Створення такої нової хліборобської, провідної, авторитетної верстви – це на тепер найважливіша, кардинальна проблема нашого класу".

Іншим вектором, обумовленим унікальним значенням козацтва в історії України, є формотворчий вплив, який воно справило на українство в цілому, зокрема на широкі прошарки об'єктивно далекі від елітарної самосвідомості. Саме козацтву українство зобов'язане ролевою моделлю українця як козака, тобто, по суті, представника елітарної верстви вільних людей, які володіють зброєю, що було фундаментальною ознакою за доби середньовіччя та раннього модерну.

Едуард ЮРЧЕНКО

Боги війни визначали хто з них найсильніший

Гаубичний артилерійський дивізіон полку АЗОВ в спортивному комплексі "Олімп" в с.Юрівка провів змагання з пауерліфтингу. Змагання боги війни проводили всередині підрозділу для підтримки бойового духу, а відчуття внутрішньої спортивної конкуренції підштовхували учасників викладатись на повну.

У змаганнях взяли участь 8 спортсменів, а троє асистентів з числа гаубичників підстраховували побратимів. Учасники змагань представляли всі підрозділи гаубичного дивізіону. До участі спеціально залучали не спортсменів з досягненнями, а звичайних хлопців з числа гаубичників, які займаються в тренажерному залі. Усе заради того, щоби створити атмосферу здорової конкуренції та чесної боротьби.

Судити змагання запросили рефері світового рівня – Леонід Катенджи – тренер та суддя міжнародної категорії, Юрій Лаєр – суддя вищої категорії, який багато зробив для розвитку важкої атлетики та пауерліфтингу в Бердянську, Михайло Менченко – заслужений майстер спорту з важкої атлетики та суддя міжнародної категорії. Ці визначні тренери, свого часу були успішними атлетами, а після завершення спортивної кар'єри підготували не одне покоління спортсменів, які досягли значних результатів у важкій атлетиці та пауерліфтингу. Так спеціальним гостем змагання був двічі чемпіон світу з пауерліфтингу Роман Ворошилін, який починав тренуватись у Леоніда Катенджи. Таке імените представництво підбадьорило учасників та додало їм неабияких сил. Переможця визначали за сумою трьох вправ. Атлети змагались у присіданні зі штангою, жиму лежачи та становій тязі. Кожна вправа складалась із трьох підходів. Були й такі, хто переоцінили свої можливості. Один з учасників замовив собі вагу, з якою не зміг впоратись, через що і був відсторонений від подальшої участі у змаганнях. Оскільки учасники турніру були різної вагової категорії, то результати показані азовцями підраховувались за системою Вілкса. Ця система відображає співвідношення між власною масою атлета та сумою набраною в трьох вправах(присіданні зі штангою, жиму лежачи та становій тязі). Таким чином, переможцем став не той, хто підняв найбільшу вагу, а найбільшу по відношенню до його власної маси тіла.

Першим серед богів війни в пауерліфтингу став друг **Дуб**, другим був **Шорох**, а третю сходинку посів **Одесит**. Нагороджував азовців двічі чемпіон світу з пауерліфтингу Роман Ворошилін.

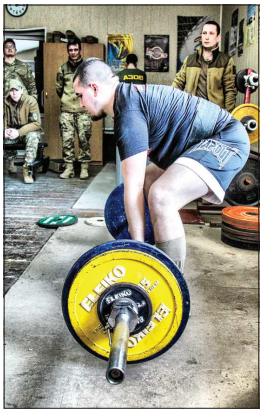

Переможці змагань отримали подяки, медалі та, що стало найприємнішим, по три додаткових доби відпустки. Турнір супроводжувався активною підтримкою вболівальників із складу гаубичного дивізіону.

За перебігом змагань спостерігали командир полку АЗОВ Черкас, та начальник штабу полку – Борисфен. По завершенню турніру командування полку висловили подяку поважним суддям та власнику тренажерної зали, в якій проходили змагання та мають можливість постійно тренуватися азовці, котрі проживають на базі в с.Юріївка – Івану Збандуту, експрезиденту федерації пауерліфтингу України. До речі, в цій же залі, де займаються наші хлопці, проходять збори у збірної України з пауерліфтингу.

Найближчим часом, а саме 22 квітня азовські пауерліфтери, з числа вже професійних спортсменів, візьмуть участь в регіональних змаганнях, які відбудуться в Мангуші.

Нікополь

Вболіваємо за кращих спортсменів полку на II Спартакіаді АЗОВу!

У ці хвилини, друже, коли гортаєш свіжий номер полкової газети АЗОВу "Чорне Сонце", на базі полку проходить друга за ліком Спартакіада імені Макса Чайки.

У програмі заходу такі дисципліни: легкоатлетичний крос, міні-футбол, силове триборство, крос-фіт, гирьовий спорт, армреслінг, шахи та шашки, а також настільний теніс.

Нагадаємо переможців минулорічної Першої АЗОВської спартакіади, що проходила на базі полку в Урзуфі в грудні 2015 року.

– Легкоатлетичний крос з дистанцією у 2,7 км з результатом лише 9,18 хвилин подолав боєць 3 роти з позивним Мориквас.

– Переможцем змагань з силового триборства у ваговій категорії до 90 кг став активіст ЦК Бердянська Круглик Артем. У ваговій категорії понад 90 кг 1 місце зайняв представник ЦК Бердянська Титаренко Олександр.

– У гирьовому спорті найкращий результат у ваговій категорії до 90 кг показав боєць 4 роти полку АЗОВ Староста. У категорії понад 90 кг переможцем став боєць 1 роти Сухар.

– З помітним відривом від інших учасників змагання з кросфіту виграла команда "Залізної" 2 роти полку.

– У армреслінгу у ваговій категорії до 90 кг 1 місце зайняв активіст ЦК Бердянська Курейкін Володимир. У ваговій категорії понад 90 кг переможцем став боєць 4 роти Стрілок.

– У змаганнях із шашок переможцем став боєць Гаубичного дивізіону з позивним Молодий. Переможцем турніру з шахів став боєць інженерно-саперної роти Дуба.

– Перемогу в настільному тенісі приніс своїй 2 роті боєць Темний.

– У чемпіонаті з міні-футболу переможцем стала команда ЦК Бердянська.

Наступним чином підрозділи поділили місця у командному заліку: 3 місце за успіхи в усіх дисциплінах двох днів змагань розділили між собою команди ЦК Бердянська та 4 рота. 2 місце зайняла команда 1 роти.

Переможцем спартакіади став Гаубичний дивізіон, який протягом всього заходу брав активну участь в усіх змаганнях та займав високі місця.

Перша спартакіада минула доволі успішно. Високий рівень бойової та спортивної підготовки бійців відмітили і заслужені тренери з Бердянська, які допомагали у суддівстві змагань з силових видів спорту.

Друга АЗОВська Спартакіада обіцяє бути не менш видовищною та цікавою. Бійці підтягнули свої спортивні навички і чекають на те, щоб довести всім – їх підрозділ найкращій! Побажаємо всім учасникам сили, наснаги та, звісно ж, перемог.

Слідкуйте за розвитком заходу в офіційному пабліку, де будуть викладатися найяскравіші моменти Другої АЗОВської спартакіади.

А імена нових переможців читайте у наступному номері газети "Чорне Сонце".

Лада

ВИДАННЯ ПОЛКУ "АЗОВ"
Надсилайте відгуки і пропозиції за адресою: chorne.sontse@gmail.com
Газета видана в зоні бойових дій

Над номером працювали:
*Головний редактор: **Коцик***
*Журналісти: **Лада, Нікополь, Ямамото, Нава***
*Фотографи: **Яра, Остап, Молот***
У номері використані фотографії і ілюстрації з архівів прес-служби полку АЗОВ в зоні АТО

Редакція залишає за собою право редагувати матеріали.
У передруках посилання на джерело є обов'язковим.
Редакція може не поділяти думки автора і не несе відповідальності за достовірність поданих матеріалів.
Замовник: полк АЗОВ, відповідальний за випуск: Коцкович Наталя Іванівна, Наклад 15 000 примірників.